

Susivienijimas turi net penkis Apsaugos Skyrius. Pomirtinės išmokamos po 150 dol., 250 dol., 500 dol., 750 dol. ir 1000 dol. Mėnesinis į šiuos skyrius mokama pagal narių amžių.

Susivienijimas turi taipgi ir Vaikų Skyrių, kurie moka metams \$2.20. Apsauga, įjeus mirus, išmokama proporcingai pagal konstituciją.

S. L. R. K. AMERIKOJE

222 South 9-th Street Brooklyn, N. Y.

GARSAS

Susivienijimo Lietuvių R. Katalikų Amerikoje Organas

Entered as Second Class Matter May 31, 1917, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of August 24, 1912.

Mokantiems 25c į mėnesį, pašalpa užmokama \$3.50 savaitėje.
Mokantiems 50c į mėnesį, pašalpa išmokama \$7.00 savaitėje.
Mokantiems 75c į mėnesį, pašalpa išmokama \$10.50 savaitėje.
Mokantiems \$1.00 į mėnesį, pašalpa išmokama \$14.00 savaitėje.
Mokantiems \$1.50 į mėnesį, pašalpa išmokama \$21.00 savaitėje.

S. L. R. K. AMERIKOJE

222 South 9-th Street Brooklyn, N. Y.

Published and distributed under permit (No. 518), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Brooklyn, N. Y. By the order of the President, A. S. Bursleson, Postmaster General.

Olandija pripažino Lietuvą.

Vašingtonas, X-11 d. (L. Inf. Biuras) Olandija pripažino Lietuvą de jure.

TAUTŲ SAJUNGA GALUTINAI PASIULĖ ANTRĄ HYMANŲ PROJEKTĄ.

Vašingtonas, X-14 d. (L. Inf. Biuras). Tautų Sąjunga galutinai pasiulė Lietuvai ir Lenkijai antrą Hymanų projektą Vilniaus ginče. Abi tautų lenkų pusės turės duoti šiam Sąjungos pasiūlymui atsakymą. Lietuvių delegacijai sugrįžus Kanaan, Lietuvos Seimas pradėjo svarstyti Vilniaus klausimo padėtį.

LENKŲ TERORAS VILNIUJE.

Vašingtonas, X-11 d. (L. Inf. Biuras) Lietuviai Vilniuje persekiojami visu frontu. Lietuvių gimnazija ir didžioji vaikų prieglauda Vilniuje lenkų uždarėtos. Taip pat šiomis dienomis lenkai uždarė Lietuvos Prekybos ir Pramonės banko Vilniaus skyrių.

Gimnazijos direktorių ir žinomą ir visų gerbiamą lietuvių darbuotoją Vilniuje, Mykolą Biržišką ir jo šeimyną lenkai pajėgia išmesti iš buto gatvėn.

Buvęs Lietuvos Valstybės Tarybos pirmininkas ir Lietuvos atgimimo žymus darbuotojas, Stasys Šilingas, vis dar tebelaikomas lenkų kalėjime.

Lietuvos Vyriausybė, nors ir galėdama tokias pat priemones pavartoti lenkams šiaip demarkacijos linijos, vienok jų neverta, nes skaito tai nesuderinama su humanizmu ir civilizuotos valstybės supratimu. Del negirdėto lenkų teroro Vilniuje Lietuvos Vyriausybė kreipėsi su energinga nota prie Tautų Sąjungos, prašydama suvaldyti lenkus.

ČEKOSLAVIJOS ATSTOVAS LIETUVAI.

Vašingtonas, X. 12 d. (L. Inf. Biuras). Spalio 4 d. Lietuvon atvyko Čekoslovakijos Atstovas Lietuvai p. Galia.

SUGRĮŽO IŠ ŽENEVOS KAUNAN P. KLIMAS.

Vašingtonas, X. 12 d. (L. Inf. Biuras). Užsienių Reikalų Vice-Ministeris ir Lietuvos delegacijos Tautų Sąjungoje narys p. Klimas spalio 6 d. sugrįžo iš Ženevos Lietuvon. Kiti delegacijos nariai laukiami šiomis dienomis sugrįžtant.

LIETUVOS ATSTOVAS APLANKĖ AMERIKOS LIETUVIŲ KOLONIJAS.

Vašingtonas, X-12 d. (L. Inf. Biuras). Lietuvos Atstovas, V. Čarneckis, vakar vakare sugrįžo Vašingtonan, aplankęs lietuvių kolonijas Chicagoje, Cleveland'e, Pittsburgh'e, Detroit'e, Rochester'je, Amsterdam'e Scheenectady ir Brooklyn'e. Visur lietuviams reiškė daug dėmesio, matydami savo tarpe neseniai dar pavergtos, o dabar jau laisvos, savo mylimos Tėvynės Atstovą.

Savo kalbose Atstovas pabrėždavo kilnia Amerikos lietuvių meilę prie savo tėvynės Lietuvos ir dėkavo už gausią moralę bei materialinę paramą, kurią teikė ir teikia Amerikos lietuvių Lietuvai jos kovos dėl laisvės metų. Kartu Atstovas reiškė vilties, kad dabar kuomet jau pirmosios pastangos ir aukos duoda vaisių, — Lietuva žymiai sustiprėjo ir savo viduje ir užsienyje, reikalinga netik ištvirti ligi galo, bet dar padvigubinti savo paramą, kad veikiau ir laimingiau lietuvių tauta užbaigtų didelį ir garbingą savo nepriklausomos valstybės atstatymo darbą. Tam yra reikalinga yra visiems lietuviams be partijų ir srovių skirtumo bendrai remti savo Tėvynę ar tai aukomis ar išperkant Lietuvos Laisvės Paskolą.

Nušvietęs dabartinę Lietuvos padėtį ir pažymėjęs kelius, kuriais eina Lietuvos politika, baigdamas Atstovas dėkavo už iškilmingą ir gražų priėmimą, kurio teko jam ir jo bendradarbiams patirti besilankant po lietuvių kolonijas.

Vietos paskolos stotys, pasinaudodamos proga, užrašinėjo paskolos bonus. Daugelyje vietų buvo užsirašyta netik visą kvotą, bet ji buvo dar žymiai viršyta.

Kartu su Atstovu grįžo Vašingtonan Atstovybės Sekretorius, M. Vinikas, ir Atstovybės Juriskonsultas, B. Mastauskas.

ŠALIN SAVES NIEKINIMO POLITIKA.

"Nei čia bus kas gero iš tos Lietuvos, nei ką. Bene ji atsilaukys prieš tokias dideles ir skaitlingas tautas, savo kaimynes, vis tik šelpk ir šelpk, o ką man gera davė kraują, kai aš iš jo turėjau bėgti? Už ką aš jį šelpsiu!" Tokias ir tam panašias

kalbas tenka išgirsti tarpe lietuvių. Skaudu, nemalonu. Taip ir matai, ir jauti, kad žmogelis dar tebeneša ant savo pečių, susirietęs ir stendamas, baudžiamas liekanas ir visą jos prakeiksmą. Jisai negali suimti to, kaip tai lietuvis gali būti laisvas; kaip tai jisai nebedirbs svetimiams, o sau; kaip tai niekas jo nebeįsinaudos. Kaip po dienos ateisiančiai nakčiai, taip jisai tiki ir laukia, kad koks nors kaimynas ateis ir užims Lietuvą ir privers musų tautą vėl vergauti. Jeigu tai neatsitiktų, jam tikrai atrodytų, kad kas nors pasaulyje nebergerai, nebėra tvarkos. Svetimas jungas jam malonesnis ir suprantamesnis, negu savo laisvė. Ir jei dar jam koks bolševikėlis ims pasakoti, kaip "buožių valdžia" skriaudžia darbininkus, kaip ji juos kankina, — tokiai dvasios vergas nusitvers ty pasakojimų, kaip vaikas titės, nes tie plepalai juk patvirtina jo teritoriją, jog iš Lietuvos nieko gera nėra ir nebus. Tokių yra nedaug, bet visgi jų yra.

Tasai savęs ir savo tautos niekinimas yra tai skaudžiausias baudžiamos palikimas, yra tai vėžys, graužiantis musų gyvybę, pančiai ant musų rankų ir kojų, grybas pudantis tautos dvasią, ponų lenkų dovanėlė, gudriai pakišta ir negudriai primta, istoriška prigavystė, už kurią dovanoti ir geriausias krikščionis vargiai begali. Ei jūs, dvasios vergai ir baudžiamos apaštalai! Jeigu atsipanešite neįstengiate ir protauti negalite, bent faktus ištyrėti mokėkite. Argi ne ketvirtį jau metai, kaip Lietuva gyvena ir tvarkosi laisvai ir nepriklausomai? Argi neatsilaikė ji prieš rusus, vokiečius ir lenkus? Argi nepripažino jos laisvę penkių dešimčių valstybių sąjunga, priėmusi Lietuvą į savo tarpą? Argi Lietuva nėra vienintelė šalis Rytų Europoje, išsiverčianti savo ukyje su pelnu? Argi pas visus šiuos sunkiuosius metus neparodė musų tautos vadai savo gilius išminties, narsumo, gudrybės ir atsargumo? Argi Lietuvos žmonės, liaudis neparėmė savo valstybės?

Tad jei šiekai praregėti negali, lai jie lenda į savo urvus, lai negadina oro ir lai nekludai laisviems žmonėms eiti savo keliu.

Palaiminti, kurie trokšta laisvės ir nekėnia vergijos, nes jie bus laisvi.

Laisvės Bonai — tai dvasios ir kuno laisvės kaina ir garantija. Pirkime juos.

L. P.

LENKAI NENORI APLEISTI VILNIAUS.

Vašingtonas, X-11 d. (L. Inf. Biuras). Želigovskis, matydamas, kad jau atėjo galas jo viešpatavimui Vilniuje, griebiasi visokių priemonių savo buvimo Vilniuje pailginimui. Šomis dienomis jis išsiuntė Varšuvon Kapitoną Pristorą, įtakingą žmogų Belvedere, gauti naujų instrukcijų. Tuo tarpu lenkų spaudai įsakya agituoti už šaukimą Vilniuje seimo, kuris proklamotų Vilniaus prijungimą prie Lenkijos. Be to dar Želigovskis šaukia Vilniaus srities seimelių vykdomųjų komitetų suvažiavimą seimo rinkimams praversti. Manoma, kad Varšuvos valdžia formaliai netikiš, bet faktinai remis.

LIETUVA IR LENKIJA APTARS SAJUNGOS REZOLIUCIJĄ VILNIAUS KLAUSIME.

Vašingtonas, X. 12 d. (L. Inf. Biuras). Tautų Sąjungos plenumas, užgėrė savo Hymans'o projektą, nors abi lenkų ir lietuvių delegacijos atsisakė jį priimti. Lenkų delegacija visiškai atmetė antrą Hymans'o projekto, o lietuviams priėmė antrą projektą su Lietuvos kontrprojekto pamatais.

Kuomet Vilniaus klausimas pasilieka dabar atviras, abi Lietuvos ir Lenkijos vyriausybės turės išsistarti del Tautų Sąjungos plenumo rezoliucijos.

LAIŠKAS REDAKCIJAI.

Spalio 17 d., 1921 "Garso" Redaktoriui, Brooklyn, N. Y.

Gerbiamasis Redaktoriau: Teisybės delėi, meldžiu savo redaguojame laikraštyje užleisti vietos atitaisyti visuomenę klaidinančio aprašymo.

"Tėvynės" No. 41 tilpo straipsnelis "Iš Pašalies Nugirsta." Tarpe kitų, tenai figuroja ir žemiau pasirašiusio pravadė. "Tėvynės" korespondentas cituoja neva mano išstartus žodžius, patikus kun. Miluką, Žvaigždės redaktore ir p. B. Vaišnorą New Yorko Pensylvanijos stotyje, Rugsėjo 2 d., 1921 m. Tas pasikalbėjimas, tenai aprašytas, nei turiniu, nei kalbos forma neatitinka tikrinębei. Stebiuosi iš korespondento nesąžiniškumo. Primesti žmogui svietimas mintis ir sakinius — tai begėdžio darbas.

Kun. A. Jurgutis.

Red. prierasas. Tai dar vienas patvirtinimas "Tėvynės" korespondento melagystės.

J. Stulgaitis.

LIETUVOS-LATVIJOS SIENA.

Pereitą šeštadienį, 3 rugsėjo, galutinai susitarta apie Latvijos-Lietuvos sieną. Svarbiausia nesusitarimo priežastim ligi šiol buvo 270 dešimtinių miško plotas, kurs sulig teksto turėtų priklausyti Latvijai o sulig žemėlapiu Lietuvai. Sutarta plotas atiduodamas Lietuvai, bet už jį Latvija gauna iš Lietuvos Bileikių rajone apie 120 deš. dydžio latvių apgyventą, žemės plotą, kurs sulig teksto priklauso Lietuvai o sulig žem. Latvij. Taigi nustatyta sieną testu prisilaikant žemėlapiu.

Be to Bileikių rajone apsimainyta dar sekančiais ukišais: Latvija atiduoda Lietuvai — šeiminkams sutikus, — Griezes, Sviklių-Kriškių ir Dagių-Krasniekių viensėdžius; Lietuva už tai atiduoda Latvijai — Jaunzeimų, Butnorių, Šperlingų, Dargių, Adomajėčių, Rutkių, Cukurų, Eichenbaumų, Pasiūnių, Valterių, Narbutų ir Vitolių vienasėdžius, kurių šeiminkai beveik visi latviai.

Sienos nelygumų išlyginimui ir galutinam nustatymui atvyko kita Lietuvos komisija. Kur siena nelygi, ten viena šalis užleis kitai kuri nors plotą už atlyginimą kitoj vietoj. Kaip tik siena bus galutinai nustatyta, ją pažymės tam tikrais stulpais.

WILKES-BARRE, PA.

Daug gerų inėsimų, naudingų sumanymų, pageidaujimų daugumoje neįvyksta. Ištikrųjų neįvyksta tik del to, kad per vėlai sumanyta. Todel ir pradėkime mastyt.

Štai proga geram pasitarimui.

Ketvirtas Pensylvanijos apskritys S. L. R. K. A. laikys didžiulį šurum-burum 3 d. lapkr., ketverge, po Uždušinės dienos, Concordia svetainėje, Wilkes-Barre, Pa.

Ten įvyks tikras lietuviškasis balius. Ištikrųjų. Įvairūs patogumai svetainėje, o ypatingai kairiamjame šone: stalai, patarnautojai, skumėdės redaktore ir p. B. Vaišnorą New Yorko Pensylvanijos stotyje, Rugsėjo 2 d., 1921 m. Tas pasikalbėjimas, tenai aprašytas, nei turiniu, nei kalbos forma neatitinka tikrinębei. Stebiuosi iš korespondento nesąžiniškumo. Primesti žmogui svietimas mintis ir sakinius — tai begėdžio darbas.

Ten susirinkę pradėsimė svarstyt apie ateinantį Susmo seimą. Seimas bus ir svečius gi reikės priimti. Bet kuom? Vienas sako, reikia skilandį (kindžiuką) daryti, kitas patars aviną pamušti ir t. t. Ar šiaip ar taip sumanysim, pinigų vis reikės. Todel nuo Serantono iki Wananės visi susirinkite, iš Šenadorio ir Mahanojau, galit atvažiuot tik apskaitliavę.

J. Stulgaitis.

Streikuos Du Milijonu Darbininkų

VISOS SALIES GELŽKELIŲ DARBININKAI IŠEIS Į STREIKĄ.

Chicago, Ill. — Daugiau negu pusei milijono gelžkelių darbininkų įsakya išeit streikan nuo spalio 30 d., kuomet kitos unijos, kurių narių yra apie 2,000,000 darbininkų irgi tuoj rengias streikuoti. Apskaitliuojama, kad iš pirmos dienos streikan išeis 750,000 vyrų. Streikas bus toks, kokio Jungtinių Valstijų transportacijos istorijoje dar nėra buvę. Darbininkai išeina streikan delto, kad kompanijos kupoja jų algas, neatsižiuirint į tai, kad pragyvenimas neatpinga ir kad pačios, pagalios, kompanijos transportacijos kainų visgi nemažina.

Darbininkų pasiryžimas yra laikytis iki laimėjimui. Streiko nieks nesulaikysias, jei kompanijos laikysis prie savo nusistatymo ir mažins algas.

Kompanijos tvirtina, kad streikas nebusias baisus. Gelžkeliai operuos, kaip operave. Bet didieji miestai jau susirupinę, kad sustojus gelžkeliams, nepritrūktų maisto, anglių ir kitokių žmonėms reikmenų.

PAŠTININKŲ VAJUS.

Generalis Jungtinių Valstijų pašto viršininkas Hays, paskelbė visoje šalyje paštininkų vajų nuo spalio 19 d. Bus varomasi prie to, kad prie kiekvieno namo būtų aiškūs numeriai ir kad turėti tinkamas laiškam ir kitiems siuntiniams dėžutes, kurios turi būti ant durų ar kitoj parankioj vietoj.

Pagerinus tuos dalykus bus nemažu paštininkams palengvinimu ir pagreitins siuntinių gavimą adresantams.

LIETUVOS ATSTOVO KELIONĖ.

Šiuomi pranešam jog Lietuvos atstovas, gerb. V. Čarneckis, lankysis sekančiose kolonijose:

Worcester, Mass., spalio 23
Čia pribus iš vakaro sp. 22
So. Boston, Mass., spalio 24
Montello, Mass., spalio 25
Cambridge, Mass., spalio 26
Waterbury, Conn., spalio 27
Hartford, Conn., spalio 28
Philadelphia, Pa. spalio 30
Čia pribus išvakaro spalio 29
Newark ir Harrison, N. J., lapkričio 5 d.
Lietuvos Finansinė Misija-

UŽGINČINO.

Brooklyn, N. Y. — "Vienybės" 78 numery tilpo gandas apie vietos lietuvių parapijie apie kunigų permainas. Pereitą sekmadienį kun. Remeika prieš pamokslą paskelbė, kad paleisti paskalai bedieviškuose laikraščiuose apie kunigų permainas neturi jokio pamato. "Vyskupui nėra jokios priežasties daryti permainas, o aš pats iš čia išeiti dar nenoriu. Nes aš pilnai patenkintas parapijonais, o parapijonai manimi. Jei vyskupas ir manytų kokį permainų padaryti, tai nejaugi apie tai pirmiausiai papasakotų bedieviškiems laikraščiams," sakė kun. Remeika, kuris dar prisiminė ir tai, kad neužilgo manoma pradėti bažnyčią malevoti, todėl, esą, ir nenustabu, kad bedieviai pradeda šoki toki judėjimą, kuris parapijonus sukeltų nepasitikėjimo dabartinio klebono pradėtuose darbuose.

Čia turbūt "Vienybės" "parapijonas" turėjo omenyje "nezaležnikų" permainas. Nors dar nelabai senai iš kur tai buvo atsibaladojęs tulas Mikalauskas, kuris save pasivadino kunigu, pradėjo žydo karčiamojo (New Plaza svetainėje) parapiją organizuoti. Ji nesurašęs užtektinai mulkių paliko visus komitetus Dievo apveizdai ir išduzgėjo savais keliais. Dabar prie tos pačios žydelio karčiamos atsirado kitas "nezaležnikas", koks tai Žukauskas, kuriuomi "Vienybė" nusidžiaugę parašydama, kad šisai pasižymi drąsa ir vykrumu.

Jeigu "Vienybės" redakcija gavo žinių apie nezaležnikų permainas, tai reikėjo taip ir pagarsinti. Kam nezaležnikų reikaluose maišyti teisėtus katalikų kunigus? Katalikas.

"LAISVĖ"! "LAISVĖ"!

Tik ką gauta iš Lietuvos su svarbiomis žiniomis Kaune einantis kasdieninis laikraštis "Laisvė". Skubinkitės jį gauti. Kaina vieno numerio 4c. 5 numeriai už 15c.

Rašykite pas "Garso" 222 So. 9th Street,

Lietuvą reikia mylėti ne gerkle, bet širdimi. Pirkime bonus.

Bonus — tai savo tautos pajėgomis pasitikėjimas.

Brangu bolševikui bolševizmas. Bet Lietuvos laisvė mums dar brangesnė. Pirkime bonus!

SAVAITINIS LAIKRASTIS
"GARSAS"
 Leidžia
 Susivienijimas L. R. K. Amerikoje
 Išeina Ketvirtadieniais,
 Pr numeratas kaina:
 Metams \$2.00
 Pusei metų \$1.00
 Užsienioose \$3.00
 Skelbimų kainos ant pareikalavimo.
"GARSAS"
 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.

LITHUANIAN WEEKLY
"GARSAS"
 Published every Thursday by
 Lithuanian R.-C. Alliance of America
 Geo. Tomasonis,
 Secretary and Business Manager
 Yearly Subscription Rates:
 In United States \$2.00
 To Foreign Countries \$3.00
 Advertising Rates on Application
"GARSAS"
 222 South 9th St., Brooklyn, N. Y.
 Tel. Williamsburg 5063

TAUTŲ SAJUNGOS DARBAI.

Kuomet iškilo pasauly su-
 manymas kurti Tautų Sa-
 jungą, kuri turėtų sustabdyti
 karus ir ateity neleistų
 valstybėms prie kraujo pra-
 liejimų prieiti, daugelis iš
 to sumanymo džiaugėsi ir
 abejojo ar jį bus galima
 gyvenimui įkūnyti. Tautų
 Sąjunga susikūrė. Pradėjo
 savo darbą taikinti tautas.
 Iš pat pradžių pasirodė,
 jog Tautų Sąjungoje di-
 džiausią įtaką turi francu-
 zai. Už taigi nė vieno nebuvo
 klausimo išrišta nuosekliai,
 teisingai. Ir tuoj pradėta a-
 bejoti, ar tokia Tautų Sąjun-
 ga reikalinga, ar ji atueš ka-
 naujo pasauliui, ar sukurs
 naują erą, amžina taiką, ku-
 rios žmonija nuo amžių yra
 ištroškusi. Iki šiol dar ne-
 duota progos pamatyti, kad
 toji Sąjunga galės savo tie-
 sioginius uždavinius atlikti.
 Neatliks jų teisingai, kol su-
 kti diplomatai ją valdys, kol
 neatsistos ant teisingumo ir
 dorybės principų.

Lietuviai turėjo gana pro-
 gos atjauti ir įvykti ant
 Tautų Sąjungos už tai, kad

toji, matydama, kaip jos na-
 rė, Lenkija, kai žvėris puo-
 la tai ant vienos, tai ant ki-
 tos tautos, užima Lietuvos
 sostinę Vilnių su plačiomis jo
 apylinkėmis, ji, T. Sąjunga,
 Lenkijos nesudraudė. Juk
 aiškiai matė ir žinojo, kad
 Vilnius nepriklauso Lenki-
 jai, vis delto nekėpė į tai
 domės. Berišant lietuvių
 lenkų ginčą, irgi aiškiai pa-
 sirodė, jog lenkams simpati-
 zuojama ir Vilnių ar šokiui
 ar tokiu būdu norima len-
 kams atiduoti. Jei Tautų Sa-
 junga teisingai būtų elgusies
 ir savo uždavinius pildžiusi
 taip, kaip jai priderėjo, ga-
 lėjo tuoj griežtai įsakyti len-
 kams apleist Vilnių. Bet to
 nepadarė ir, žinoma, tiksliai
 nepadarė ir, žinoma, tiksliai
 jų stokavo, nė ko kito, tik
 teisingumo ir žmoniškumo.
 Ir iki šiai dienai nežinoma,
 kaip su Vilniū bus pasielg-
 ta. Gerokai reikia paabejoti,
 ar atgausime Vilnių, T. Sa-
 jungai tarpininkaujant.
 Greičiausia Lietuvos jauni-
 miui reikės šį klausimą už-
 baigti ir Vilnių atsūmti. Ki-
 to kelio ir geresnės išeities
 gyvenimui įkūnyti. Tautų
 Sąjunga susikūrė. Pradėjo
 savo darbą taikinti tautas.

Kas-gi atstiko su Augsta-
 ja Silezija. Ir su ja pasielgta
 ne taip, kaip reikėjo. Darant
 plebiscitą, Vokietija gavo
 apie 60 nuošimčių balsų, o
 Lenkija apie 40. Nežiurint
 to visko Tautų Sąjungos Ta-
 ryba šiomis dienomis pa-
 skelbė, kad Augštoji Silezi-
 ja padalinama tarp Vokieti-
 jos ir Lenkijos. Lenkijai tai-
 koma turtingiausios apylin-
 kės; tokios vietos, kur žmonių
 didelė dauguma balsavo už
 Vokietiją, o lenkų labai ne-
 apkenčia. Gi Vokietijai prie-
 šingai, duodama nekurię to-
 kie miestai, kuriuose gyve-
 nama žmonių, daugiau prie-
 lenkų palinkusių. Kur-gi čia
 teisybė? Ar manoma, kad
 vokiečiai galės tas skriaudas
 kuomet nors pamiršti? Tegu
 tik apdžius bent kiek pra-

jusio karo kraujai, o pasau-
 lis pamatys, kad vokiečiai
 nori atgauti tą, kas jiems ti-
 kraai priklauso, nežiurint
 kiek tas jiems atsisis.

Aukštosios Silezijos klau-
 simas dar nėra galutinai nu-
 spręstas, bet iš T. Sąjungos
 Tarybos patiekto projekto
 matyti, kad ji to klausimo
 tinkamai neišriš, nes ne nuo
 to galo darbas pradėtas. Pa-
 galios tasai projektas nė
 lenkų nepatenkina, mat jie
 nori visos Augštosios Silezi-
 jos ir francuzų įprašė, kad
 jiems ją atiduotų. Žinoma,
 francuzai jų pusę ir laiko-
 tiek, kiek tik gali, nes kitaip
 neatgautų iš Lenkijos skolų.

Pagalios, ne svarbu mums
 Vokietija ar kas kitas
 bet begalo svarbu tas, kad
 Tautų Sąjunga ne skriaudas
 Tautoms darytų, bet jas ly-
 gintų, norinčius skriausti
 baustų pagal užtarnautos
 bausmės, jei nori savo užda-
 vinių pilnai išpildyti.

NEDARBAS IR STREIKAI.

Apie penki milijonai žmo-
 nių Jungtinėse Valstijose
 paliesta nedarbo. Skaičius
 nedirbančių žmonių auga.
 Padėtis eina blogyn. Neku-
 riose vietose daugeliui šei-
 mynų ir badas į akis pažiūri.
 Reikia tik nueiti didmies-
 čiuose į viešuosius sodus
 nakties laiku, tuomet tikrai
 išvaizdinsime, kad padėtis
 kritinga. Per šalčiausias
 naktis yra priverstų darbi-
 ninkų ant šaltos žemės, po
 atviru dangum, sat nakvy-
 nės ieškoti. Yra tokių, kurie
 juos pašiepia, bet toji pašai-
 pa ne vietoje. Dalykas yra
 rimtas ir svarstytinas. Ak,
 tiesa, juk dauguma šiandien
 darbininkų sunkiose aplin-
 kybėse yra delto, kad tuo-
 met, kuomet jie dirbo, ne-
 taipė ir nemanė taupyti, ma-
 nydami, jog "geri laikai"
 metas ir kitos pabus. Dau-
 guma galvojo, jei karo metu

taip gerai darbai eina, tai
 kas bus po karu! Dirbtuvės
 dieną ir naktį eis, darbinin-
 kų algos kils, tai kam dabar
 to taupymo. Šiek-tiek ir bu-
 vo priežasties manyti, kad
 po karu viskas dar labiau
 pagerės, mat reikės atstaty-
 ti sugriautas ir apgriautas
 valstybes. Prie to įvairūs
 valstybės agitatoriai žadėjo
 žmonėms "gerus laikus",
 kad rentų karo reikalus,
 kad jam nesipriešintų.

Dabar, yra žmonių labai
 skaudžiai užsivylusių. Net
 ir tie, kurie kariavo už ša-
 lies garbę, šiandien skun-
 džiasi, neturi darbo. Pirma
 jie buvo šaliai reikalingi,
 dabar jau ne.
 Nedarbas pagamina dau-
 giau ir vagių ir žmogžudžių.
 Nėra tos dienos, kad neįvyk-
 tų tai vienoj, tai kitoj vietoj,
 kokia vagystė, žmogžudystė
 ir saužudystė.

Tiesa, nedarbu susirūpi-
 no ir valstybės galvos. Bet
 ar prie ko gero prieis — rei-
 kia gerai paabejoti. Gal tuk-
 stančius darbininkų ir ap-
 rūpins darbai, bet juk ne
 tukstančiai, o milijonai dar-
 bininkų išblyskusiais vei-
 dais stovi už dirbtuvių du-
 rių.

Nedarbo priežasčių yra
 keletas. Viena yra ta, kad
 darbdaviai karo metu prisid-
 plėšė turto, dabar į darbi-
 ninkus domės nebekreipia.
 (Karas net keliasdešimtis
 naujų šaliai milijonierių da-
 vė). Kita tai ta, jog dabar
 mažai kas iš Jungtinių Val-
 stijų išvežama, nes tik su-
 keleta Europos valstybių
 prekyba tevedama. Paga-
 lios, dar ir tas kliudo preky-
 bai ir pramonė vystytis, tai
 augsta Jungtinių valstijų
 pinigų valiuta, kuomet Eu-
 ropos valstybių yra iki mini-
 mum nupuolusi.

Konferencijos nedarbo
 klausimo neišriš. Reikia,
 kad pati vyriausybė šitą rei-
 kalą imtų į savo rankas ir

aprupintų darbininkus dar-
 bais, kitaip pačiai valstybei
 neišeis tas naudon.

Jau dabar tos priežasties
 delei ir streikų ir riaušių
 įvyksta. Nuo spalio 30 d. su-
 tarę streikuoti visų Jungti-
 nių Valstijų gelžkelių dar-
 bininkai. Į streiką išeis du
 milijonai žmonių. Streikuos
 delto, kad jiems mušama al-
 gos. Streiką pajus visa ša-
 lies, nes panašaus nėra buvę
 šios šalies istorijoje. Palies ir
 didžiuosius miestus. Pri-
 truks žmonėms maisto. Pa-
 dėtis bus rimta ir kritinga.

Gal šio streiko ir išvengs,
 bet tam mažai vilties. Darb-
 daviai nė kalbėti apie nusi-
 leidimą nenori. Tvirtina, kad
 ir streikui įvykus gelžkeliai
 vaikščios. Vadinas, ieškos
 streiklaužių. Del nedarbo jų
 gal ir ras. Bet tas gali prive-
 sti prie riaušių.

Jei ir šio dalyko vyriaus-
 ybė neims į savo rankas,
 tai to įvykstančio streiko
 pasekmės gali būti labai ap-
 gailėtinos.

"VIENYBĖS" NESAMONĖS.

"Vienybė" vis ką-nors
 "įdomaus" ir "gudraus" su-
 galvoja. Savo 77 nr., išskai-
 čius Federacijos, Kongreso
 rezoliuciją apie kultūros va-
 jų, per kurį surinktų pinigų
 dalis eis ir Katalikų univer-
 sito kurimui, o kita rezoliu-
 cija del prisidėjimo prie
 "Catholic Welfare Council",
 nabagė sušuko, jog katalikai
 "tveria valstybėje savo val-
 stybę."

"Vienybė", manome, nė-
 ra tokia jau nežinė, jog ne-
 žinotų, kad kaip Amerikoje,
 taip Lietuvoje yra vedama
 smarki kova prieš Katalikų
 Bažnyčią. Ją veda įvairūs
 "klaniečiai", liberalai (na,
 žinoma, ir "Vienybės" plau-
 ko). Ar-gi katalikai neturi
 turėti sau už pareigą ginties
 ir kovoti prieš tuos, kurie
 juos nori pasmaugti, suvar-

žyti. Aišku, kad Amerikos
 katalikams visiems reikia
 spiestis kruvon po Catholic
 Welfare Council vėliava.
 Liet. Federacija, jėjusi orgo-
 nizuotai į Amerikos Katali-
 kų viršiausią organizaciją,
 galės tinkamiau savo organi-
 zavimo darbą vesti ir apsi-
 saugoti nuo ištautinimo.

Yra nesąmonė sakyti, kad
 kurimas savų mokyklų ir u-
 niversitų yra kurimas valsty-
 bėje valstybės. Jei tose
 mokyklose ir universite, ku-
 riuos užlaiko valstybė, neiš-
 guldoma tikėjimas, dažnai
 net mokiniuose skiepijama
 bedievybė, ar-gi tėvai neturi
 teisės kurti savas katalikiš-
 kas mokyklas. Jei valstybės
 teisės garantuoja tikėjimo
 laisvę, tai jos piliečiai gali
 tokiomis priemonėmis tik-
 jimą palaikyti, kokias jie
 mato geriausiomis. Gi tomis
 geriausiomis priemonėmis
 kaip tik ir yra mokyklos.

Lietuva — katalikiška ša-
 lis. Ji turi turėti ir katalikų
 universitą. Jei mažai liberalų
 ir socialistų grupelė tokius
 norus turi, tai kodėl-gi ka-
 talikai to negali norėti ir
 prie jo eiti. Katalikų univer-
 sitatą Lietuvoje kuria ne vien
 kunigai, bet visi lietuviai
 katalikai.

ATSARGIAU SU TAUPINIAIS.

Lietuviai yra daug pinigų
 sukūję įvairius šėrus alie-
 jaus ir kitokių kompanijų
 ir abejotinas bankas, kur jų
 pinigai yra žlugę. Vis delto
 iš praecities dar ganėtina ne-
 pasimokino.

Šiomis dienomis Chicago-
 je kokie-tai apgavikai Matas
 ir Žitkus surinkę iš lietuvių
 apie \$75,000.00 dolerių ir
 pasprukę. Jie lietuvių tarpe
 turėję nemažai ir agentų,
 kurie irgi įtariamai ir trau-
 kiami atsakomybėn, nors jie
 teisingai esą nekalti, būvę
 apgauti. Nieksų ieškoma,
 bet vargu juos ir suradus,

žmonėms pinigai bebūs gra-
 žinti.

Matas ir Žitkus tos "spe-
 cialybės" mokinusies pas
 kitus. Išmokę ant savęs "bi-
 zni" užsidėję ir kad pritrauk-
 tus nesuspėjusius žmones,
 pasamdė vidurmiestyje ofi-
 są ir ant durų parašė: "Home
 Builder Organization".
 Mat atsirado žmonių, kurie
 pasitikėjo ir dėjo savo sun-
 kiai uždirbtus dolerius, ma-
 nydami gauti gerų nuošim-
 čių. Bet apsiavylė. Jų pinigai
 žlugo. Dar sykį lietuvius
 skaudžiai pamokino, kad
 nepažįstant žmonių, nė įstai-
 gu, pinigų nereikia dėti. Pa-
 galios, turint pinigų ir no-
 rint juos investyti, reikia
 pasiklausti žmonių, kurie
 žino, kur galima saugiai pi-
 nigai sudėti ir kad jie gerus
 nuošimčius neštų.

Lietuviai, saugokite savo
 sunkiai sutauptumus pinigus.

"TEVYNĖS" KORES-PONDENTO MELAGYSTĖ.

"Tėvynė" savo 41 nr. idė-
 jo kokio tai korespondento
 pasikalbėjimą su p. B. Vaiš-
 nora, kun. Mīluku, kun. Jur-
 kunėiu ir p. Pranaičiuote. Tą
 korespondenciją perskačius
 tuoj galima buvo nuspėti,
 jog aiškiai meluojama ir
 šmeižiama katalikų įstaigos.
 Negalima buvo įsivaizduoti,
 kad p. B. Vaišnoras, per septy-
 nias metus buvęs Tautos
 Fondo iždininku ir budamas
 teisingu ir sąžiningu žmo-
 gum taip neteisingai būtų
 galėjęs kalbėti apie Tautos
 Fondą. Viena, kad T. F. nie-
 kuomet nėra išmokėjęs kun.
 J. Švagždžiui \$3000 dolerių;
 antra, jokių bilų be jokio
 reikalo ir priežasties nie-
 kam nebuvo išmokėta. Jei p.
 B. Vaišnoras taip būtų sa-
 kęs, aišku, būtų sakęs ne-
 teisingai.

Dabar turime juoda ant
 balto. Gerb. B. Vaišnoras

Silas.

SUVALDĖ.

(Vaizdelis iš gyvenimo).

Jurgis — girtuoklis.
 Morta — jo žmona.
 Baltras — jų "burdingierius".

Scena I.

(Prastas kambarys. Rakandai gerokai apdė-
 vėti).

MORTA. Dievuliau mano, kad buč pirmiau tą
 žinojusi, niekuomet nebuč tekėjusi už Jurgio. Bet
 kas gi galėjo žinoti? Jis toks buvo geras, malonus,
 mandagus, kol gyvenome kiekvienas sau. O dabar
 virto antraip: tas geras, prakilius jaunikaitis
 virto į baisų girtuoklį. Pirmiau, budavo, jis mane
 gerbė ir mylėjo, o dabar... dabar rods neapkenčia,
 muša ir kankina... O Jurgi, Jurgi! Kur tavo
 meilės žodeliai, kur prižadai, kur tos auksinės ta-
 vo svajonės!... Taip, svajonės... jos dingo tur-
 but amžinai. O juk žadėjova viens kita mylėti,
 žadėjova gyvent netik sau, bet ir visuomenei. O
 dabar, o antra valanda nakties, o tavęs dar nėra.
 Geri žmonės jau greit kelsis ir eis darban, o tu dar
 negrijai. Kame tavo sąžinė ir žmoniškumas? O gal
 aš pati kalta? Gal daviau priežasties jam tapt
 girtuokliu, gal nemokėjau jo namuose užlaikyti?
 Be ne, ne tas. Juk viską jam daviau, ką galėjau.
 Ak, nelaiminga aš moteriškė, nelaiminga! (Užsi-
 kvempia ant stalo ir verkia. Tuo tarpu įeina Bal-
 tras).

Scena II.

BALTRAS. Šeimninke, a šeimninke, padėk
 man šeimnininką į vidų įvesti.
 MORTA (išsigandus). Kokį šeimnininką?
 BALTRAS. Nugimū. Ar dar nežinote,
 kad iki šiol buvo negrižęs.

MORTA. Greit sakyk, kame jis yra!
 BALTRAS. Ogi guli už durų visai jau girtas.
 Matyt, trepais nebegalėjo užlipt ir griuvo nabagas
 į baisų purvyną.

MORTA. O, Dievulėliau-mano! Eikime greičiau
 jį vidun įvest. (Išeina).

Scena III.

(Morta ir Baltras įveda Jurgį vidun, prilai-
 kydami jį už rankų).

MORTA. Kaip tai žmogus save paniekina,
 virsta į gyvulį.

BALTRAS. Bene jis kaltas, kad pavirto.

MORTA. Nekaltas, kad pagriuvo, bet kal-
 tas, kad pasigėrė.

JURGIS. Tylėk, ragana, kas pasigėrė, ar tu?
 Aš visai negirtas, paleiskit mane tuojau, ne tai
 aš... (Blaskosi, nori ištrukti ir nori pačiai su-
 duoti per galvą, bet pati greit pasitraukia, palei-
 džia Jurgį ir jis krinta ant grindų).

MORTA (verkdama). O tu gyvuly, gyvuly,
 kada nustosi gėręs, pats save ir mane bekankinęs.
 (Baltrui). Neškim į miegamą, paguldysim lovon,
 tegu dribso sau ten. (Vilkte Jurgį išvelka).

Scena IV.

MORTA (viena). Įvairys jis mane į karstą.
 Nebeturiu ramios valandėlės. Ir kada bus tam
 viskam galas. Iki šiol kantriai kentėjau, bet to-
 liau taip gyvent nebegaliu išvedė jis mane iš
 kantrybės... (Verkia). Bet, ką padės ašaros.
 Reikia ieškot išeities ir tuoj ieškot. (Rengiasi,
 greit vaikštinėdama po kambarį). Palauk, dabar
 žinau, ką daryti. Eisiu miestan į smuklę ir mēgin-
 siu ir aš vyro keliais eiti — matysiu, ar-gi taip jau
 gera girtuokliauti, ar taip malonu per naktis po
 smukles besidaužyti. Bet... kas iš to, neišoriu tų
 kelių, kurie pražutini veda. Ieškosiu kito būdo.
 Rytoj visą dieną Jurgiui nesirodysiu. Išėsiu mie-
 stan ir išbuvus ten iki vėlumai sugryšiu. (Išeina).

Scena V.

BALTRAS. (Įėjęs žvalgoši po kambarį, pa-
 mato iškritusią iš šeimnininko kišenės bonką degti-
 nės ir puola prie jos). Kaip gerai, nieko čia nėra,
 tik aš vienas ir šeimnininko draugas buteliukas.
 Na-gi pamėginsiu ir aš su juo susidraugauti (ge-
 ria). Bet ir gardi, ka, ka, ką (juokiasi). Nevel-
 tui šeimnininkas už ją paskutinių kelių tik ką ne-
 atidavė. (Vėl geria). Jau, jau sukasi čia. (Rodo
 į galvą. Susibaladoja kžks už durų, Baltras bėga,
 o koja užkliuva už stalo kojos ir jis pagriuvą).
 O kod tavė šimtas pyptkių, tik, tik nepargriuvau!
 (Atsikėlęs išbėga).

(Uždanga nusileidžia).

ATIDINGIMAS ANTRAS.

Scena I. (Tas pats kambarys).

JURGIS. Tikra nelaimė. Buvau darbe, bet
 dirbt taip nevyko, kad perdėtinis iš darbo
 žadėjo išvaryt, jei dar pagirngas kuomet darban
 ateisiu. (Susispaudžia galvą). O galva, galva
 taip skauda, tarsi, pusiau pliš. Kažin ar neliko iš
 vakarykščios šiek tiek pagiriom dektinėlės. (Ieš-
 ko po pakampius). Po šimtas pyptkių, nėra. Mor-
 ta, Morta, kur tu! (Nicks neatsiliepia). Jos nėra.
 Kur ji galėtų būti. Man jau ir valgyti užsinorėjo.
 Jos šiandien visą dieną nemačiau. (Žiūri į laikro-
 dį). Jau dvylikta valanda, o jos nėra. (Galvoja
 pasirėmus ant rankos). O gal aš vakar ją sumu-
 šiau, gal išbėgo? Eisiu pas Kempius, gal ten ji
 yra. (Eina prie durų, bet staiga išgirsta bildesį,
 šauksmą ir susilaiko).

Scena II.

MORTA. (Įeina nuduodama girtą. Šaukia,
 juokiasi, cigaretą ruko ir dainuoja). Kur tas ma-
 no Jurgis, Jurgelis?

O Jurgėli, nabagėli,
 Jau palikai siratėlis.
 Aš degtinę pamylijau
 Ir bernelį glamonėjau.

Juk tu ir myli degtinę,
 (Išsitraukia bonką iš kišenės ir geria).

Gal išgersi nors stiklinę,
 Kad abudu busim girti
 Visas namas pradės irti...

(Morta virsta kniupščia ant stalo, varto ke-
 des, ima vyrui už plaukų, drasko jį, daužo kokius
 sugriebia indus, žodžiu — pasiumta).

JURGIS. (Tuotarpu įeina ir Baltras. Abu-
 du stovi ti suakmenėję, nežinodami, ką bedaryti).
 Morta, Mortuke, kas pasidarė, ar iš galvos išsi-
 kraustei! (Ima Mortai už rankų, bet toji jį pastu-
 mia ir virsta ant grindų. Baltras ją sulaiko).

BALTRAS. Na, jei jau boba pasigeria, tai
 jau, brolyti, nebegera.

MORTA. Kas pasigeria! (Griebia už stalo
 kojos ir stalias griuva). Aš tau parodysiu pasigie-
 ria.

JURGIS (verkdamas). Ką dabar daryti,
 kur ją padėti ir kur man pasidėti? (Verkia).

BALTRAS. O kaip tu girtas, kur jį pasidė-
 da ir ką su tavim daro.

JURGIS. Morta, Mortuke, kelkis, eik, mive-
 siu į lovą.

MORTA (Keldamosi nuo žemės). A, jau ne-
 begerai! O kad tu beveik kasdien pareini girtas
 ir daužais, tai man turi būti gerai. Aš negirta
 (Baltras ir Jurgis net išsižioja nustebę). Bet,
 Jurgi, jei nenustosi gėręs ir mane taip bekankinęs,
 aš irgi gersiu, gersiu taip, kaip ir tu ir žiūrėsi
 kaip išeis.

JURGIS. (Atsidusęs). Ačiū Dievui, kad tik
 tu negirta. Susimildama, tik negerk.

MORTA. O tu ar prižadi daugiau nebegerti?

JURGIS (Ateina prie Mortos, paima jai už
 rankų, pabučiuoja, pakelia augštyn ranką ir sa-
 ko): Ne, niekuomet!

BALTRAS. Valio!
 (Uždanga nusileidžia).

patsai apie tą pasikalbėjimą rašo:

Gerb. L. Šimūčiui, "Garso" Red.

Gerb. Tamsta:— Vardan teisybės, malonėkite idėti šį mano raštelį "Garso" skiltisna apie viešą "Tėvynės" korespondento melagystę.

Netikėtai man teko paimiti į rankas laisvamanių laikraščio "Tėvynės" 41 Nr., iš spalio 14 d., 1921 m., kuriame "Tėvynės" korespondentas rašo apie mano pasikalbėjimą su kun. A. Miluku, p-le Pranaičiute ir kun. Jurgučiu. Pasikalbėjimas, girdi, nugarstas Pėnnsylvanijos stotyje, rugsėjo 2 d., 1921 m., 8 val. vakare.

Kun. A. Milukas ir Baltrus Vaišnora iš Pitsburgo ant stoties tik dviese atėjo, jokios "Žvaigždės" redaktorės drauge nebuvo. Tai viena melagystė. Minėta "Žvaigždės" redaktorė atvažiavo iš Philadelphijos, kokią pusę valandos vėliau. Tą patį laiką ir kun. Jurgutis pribuvo. Vaišnora neturėjo kuom džiaugties iš kun. Jurgučio pribuvimo, nes jis iškalno žinojo, kad kun. Jurgutis važiuos į Pittsburgą tuom pačiu traukiniu.

Kun. A. Milukas manęs visai neklauė, kodėl mane išmetė iš Tautos Fondo ir todėl nieko negalėjau atsakyti ir neatsakiau. Tai antra melagystė.

Kun. J. Švagždyš niekadus nėra gavęs iš Tautos Fondo \$3.000, o tik Amerikos Liet. Tarybai ji išrinkus lietuvius atstovauti Argentinai ir juos ten organizuoti, duota kelio lėšoms \$500 dol., o ne \$3.000. Niekuomet B. Vaišnora nėra reikalavęs, kad kun. J. Švagždyš juos gražintų. Tai trečia "Tėvynės" korespondento melagystė.

Niekuomet B. Vaišnora nepatvirtino kun. A. Miluko žodžių, kuriais jis užmetęs T. F. del pinigų uikvojimo. Tai ketvirta melagystė.

Apie jokius pasiuantičius, nė apie kun. J. Švagždy, nė Kaupą, nė dr. J. Bielskį jokios kalbos nebuvo. Tik kalbėta apie Federacijos kongresą. Tai penkta koresp. melagystė.

Pagalios nė laiko nebūvo tiek daug reikalų apkalbėti (buvo tik 5 m. laiko), nes "Žvaigždės" redaktorė greit skubėjo kokią tai traukinį pagauti, taip pat ir mudu su kun. Jurgučiu skubėjom savo traukinin.

Jokio "Tėvynės" korespondento ten nebuvo ir musų kalbos niekas daugiau, apart čia įvardytu asmenų, negirdėjo. Tai šešta melagystė.

Labai gaila, kad musų katalikų tarpe atsiranda tokių nesąžiningų "Tėvynės" korespondentų.

Jokių polemikų su "Tėvynės" korespondentu nevarinėsiu ir į visokias melagystes daugiau neatsakinėsiu.

Kad visuomenė nebūtų klaidinama, vardan teisybės, prašau "Draugo",

IŠ MUSŲ CENTRO

Sunkiausias momentas.

Lietuvos valdžiai atėjo sunkiausias momentas. Atgauti Vilnių, neprisiimti nė šešėlio lenkų globos, ir išstumti lenkus iš savo žemių — be kraujo praliejimo — štai jos didieji uždaviniai. Bet kaip jie sunkūs! Alijančių imperijalistai užsispyrę brukte inbrukti mus lenkų globon. Patys lenkai nė manyti nemano iš Vilniaus kraustyti. Varu juos vyti, kada francuzai stovi už jų pečių — butų perdidelė rizika. Gi Vilnius Lietuvai reikalingas, kaip gyvybė. Bet laukti vėl ilgas metus lenkų suklupimo ir pavargimo, kada rekvizicijos tarp vargina Lietuvą, kada taip jau laikas eiti prie šalies atstatymo, švietimo darbo, naujų rinkimų — laukti vėl nežinia ko, irgi, rodos, nebegalima. Ir štai tuo sunkioju momentu šnibzdama ausin — neva prietelių — pagunda — eiti ant nuolaidų, daryti kompromisus ir megsti šiočius tokius prigulmybės ryšius su lenkais. Ligšiol Lietuvos valdžia anaipol tai pagundai nepasidavė. Tikėjime, kad ir niekuomet nepasiduos.

Paremkime.

Tik niekšas, arba labai siaurai partijinis žmogus galėtų smerkti Lietuvos valdžią, kad prieš ją stoja toji pagunda. Ir ne valdžios butų didžioji kaltė, jeigu ji tai pagundai pasiduotų, bet tautos, jeigu ji šiuo sunkioju momentu savo valdžios neparemtų. Tauta, berods, ir remia. Paremkime Lietuvos valdžią ir mes, Amerikiečiai. Paremkime moraliai ir materialiai. Moraliai — pasakykime jai su tvirčiausiu pasiryžimu, kad Amerikos lietuviai visomis savo pajėgomis rems valdžią jos kovoje už visišką ir pilną Lietuvos išluosavimą, kovoje už Vilnių, už Lietuvos žemių cėlybę. Lai pasaulis per prievartą ir atima mums laikinai tą ar kitą Lietuvos dalį. Toji dalis bus kilpa ant kaklo tai tautai, kuri panorės ją užsinerti. Ir Vilnius, ir Gardinas, ir Seinai, anksčiau ar vėliau grįš prie mūsų. Bet jei kitaip dabar nebūtų galima, verčiau Lietuvai buti be Vilniaus, negu su lenkų hegemonija.

Paremkime materialiai, išpildykime savo kvotas paskolos vajuje — ir dargi su geru kaupu. Kolonijos, savo kvotas dar neišpildžiusios, lai sukruta, kad iki spalių pabaigos neliktų nė vienos kolonijos, kurios kvota dar butų neužbaigta.

Partyvumo vergams.

Juo labjaus lietuviai katalikai remia Lietuvą, juo labjaus jie kruta, veikia, organizuojasi — juo labjaus kyla aplink mus ir prieš mūsų šauksmai musų idėjinų priešininkų. Šaukia laisvamaniai tautininkai, reikia visokio plauko socialistai; primeta mums, kad mes perduoda Lietuvą lenkams, kad darbininkams jungą užkrauna, kad Tautos Fondas jiems apyskaitų neduodas. Kas čia pasidarė? Ar jiems gal Lietuva ne juokais parupo? Jeigu taip butų, jie pirmiausia kibūt į bonų pirkimą, mums gi duotų ramybės bent už tą, kad mes Lietuvą remiam. Bet prie bonų jų nėra. Jų šauksmus gi iššaukia tik musų gera vienybė ir gražūs darbai. Nenusiminkime del to. Galėtume rinkti ir džiaugties. Jie reikia delto, kad mes jau stiprus, ir kad juo tolyn, juo stipryn silpni, jie musų nė nematytų. Jie šaukia, nes jaučia, kad per silpni jų ginklai, kad galėtų katalikų tvirtovę — Federaciją ir Tautos Fondą panaikinti. Vokiečių didžiosios armotos neįstengė Verduno sugriauti; juo labiau neįstengs musų vienybės suardyti bedievių historiški klyksmai. Ir apyskaitų iš Tautos Fondo jų laikraščiai iš vis viena nesulauks. Tos apyskaitos bus ir toliau siuntinėjamos tik katalikų didžioji kaltė, jeigu ji tai pagundai pasiduotų, bet tautos, jeigu ji šiuo sunkioju momentu savo valdžios neparemtų. Tauta, berods, ir remia. Paremkime Lietuvos valdžią ir mes, Amerikiečiai. Paremkime moraliai ir materialiai. Moraliai — pasakykime jai su tvirčiausiu pasiryžimu, kad Amerikos lietuviai visomis savo pajėgomis rems valdžią jos kovoje už visišką ir pilną Lietuvos išluosavimą, kovoje už Vilnių, už Lietuvos žemių cėlybę. Lai pasaulis per prievartą ir atima mums laikinai tą ar kitą Lietuvos dalį. Toji dalis bus kilpa ant kaklo tai tautai, kuri panorės ją užsinerti. Ir Vilnius, ir Gardinas, ir Seinai, anksčiau ar vėliau grįš prie mūsų. Bet jei kitaip dabar nebūtų galima, verčiau Lietuvai buti be Vilniaus, negu su lenkų hegemonija.

Pamoka. Kultūros vaju.

Be čia mums ir pamoka, ir tai net dvejopa. Jeigu jų laikraščius skaitytų vieni bedieviai, jie tada nė nemanytų kalbėti katalikų vardu. Bet jų laikraščius skaito ir remia ir daugelis nesupratusių katalikų, kurie nė katalikų veikimo neremia. Šitie tai ir užsuka, ir patepa bedievių kakarines, ir padrašina juos rėkti. O skaito jie bedievių leidžiamus laikraščius delto, kad mes, jų broliai, katalikai, neintiekėm jiems doro, katalikiško laikraščio. Kokia plati dirva visiems mums padirbėti, kada ateis katalikų spaudos savaitė. Kiek brolių ir sesučių mes galėtume išgelbėti iš paklydėlių tarpo. Antra pamoka tai tokia: reikia rimtai ruoštis į kultūros vaju, tai yra į rinkimą aukų krikščioniškos kultūros reikalams. Tos krikščioniškos kultūros kaip tik ir negavo paragauti anie musų priešininkai rėksniai. Jeigu jie jos turėtų, jie butų daug mandagesni, padoresni ir sąžiningesni. Tad parupinkime tautai dorų, sąžiningų vadų, o musų tautos ateitis bus šaisti. Reikia Lietuvos katalikams universiteto, reikia Amerikos lietuviams kolegi-

jos, reikia teikti paramą katalikams moksleiviams, reikia mokykloms gerų vadovėlių. Visus tuos reikalus pasiėmė aprupinti ateinančią žiemą, sumesdami juos kiek pasigalėsime aukų. Tad ruoškimės visi į tą darbą. 18 d. spalių Federacijos valdyba susirinks, kad pagamintų kultūros vajuos plenus, bet galvokime ir ruoškimės visi; siųskime centrui savo gerus sumanymus, kaip pritraukus prie švento darbo visus Amerikos lietuvius katalikus.

Pagelba iš Lietuvos.

Minėtam svarbiam darbui susilaukėme gerų talkininkų iš Tėvynės. Katalikiškoji Lietuva atsiuntė mums talkon du žymių vyrų — darbuotojų ir kalbėtojų. Tai 1) Kun. Bronius Bumšas, kurs pagelbės mums iškelti aikštėn universiteto ir kolegijos reikalus ir 2) kun. Pranas Garmus, kurs nušvies musų kolonijoms katalikų mokyklų ir moksleivių reikalus. Visos musų kolonijos galės susilaukti ir vieno, ir kito brangaus svečio iš Lietuvos — pagal iš Centro nustatytą plano.

Miko Bagdono Misiija.

Jau daugelis musų kolonijų girdėjo kalbant p. Miką Bagdoną — Lietuvos Paskolos reikalais. Didžiuojamės is Krikščionies Demokrato, kurs valstybės darbą pastatė augščiau savo partijos reikalų. Tam darbu pasibaigus, p. Bagdonas griebsis savo tiesioginio uždavinio, delei kurio į Amerikos šalį atvyko. Jisai buvo siustas į Ameriką, kad supažindinus išėviją su Lietuvos politiniu gyvenimu, su partijų nusiustatymais ir veikimu ir ypač plačiau painformuoti apie Krikščionių Demokratų partiją ir apie Darbo Federaciją Lietuvoje; lengva numanyti, kaip svarbus ir naudingas bus mums jo tuo reikalo žygis. P. Bagdonas savo darbą žada pradėti varyti nuo Chicagos. Ir jo paskaitų paklausyti turės progos visos musų kolonijos.

Federacijos Sekretorijatas.

AMERIKOS LIETUVIŲ RYMO KATALIKŲ FEDERACIJOS XI KONGRESO PROTOKOLAS.

(Pabaiga)

a) Laikyti nuo lapkričio mėn. pradžios, 1921 m., iki užgavėnių 1922 m. po visas Amerikos lietuvų kolonijas kultūros vaju, pasistengiant surinkti viršminėtiems reikalams nemažiau, kaip \$50,000.00.

b) Tuo tikslu Federacijos kongresas atsiliepa į visas lietuvų katalikų parapijas, į centralines organizacijas, į vietines draugijas ir į pavienius asmenis, taip pat į katalikiškus laikraščius, kad minėtajį vaju remtų visomis savo išgalėmis.

c) Aukos gali buti skiriamos ir atskirai kiekvienam iš nurodytųjų tikslų.

d) Aukos, surinktas bendrai per kultūros vaju, nepaskirtas aukotojų atskiram tikslui, pavesti skirstyti Federacijos Centriui.

2. Kongresas kreipia domės Federacijos apskričių ir skyrių į neatidėliotina reikalą rengti vakarinius kursus, paskaitas, įsigyti nuosavias skaityklas ir knygytus.

Toliau rezolucijų Komisija paduoda sekančias rezolucijas, kurias apsvaresnis priimta. Labdarybės sritis.

1. Matydami apleistą gailėstinumą dirvą, tvarkysime ir gelbėsime misijų, našlaičių, ligonių, bepročių ir kitokius reikalus.

2. Dileliai pribrendus reikalui steigti Gailėstingumo namus musų našlaičiams bei seneliams, bent pusę Tautos Fondo labdarybės sekejios ineigų sunaudosime gailėstingumo darbams Amerikoje lietuvijų tarpe. Federacijos valdyba tas aukas skirstys sulig reikalo. 3. Federacijos Centro valdyba pasiskiria vieną tuo tikslu Labdarybės Direktorių, kurs organizuoja bei tvarko labdarybės kuopas po visas kolonijas.

4. Tautos Fondas kelia Labdarybės vaju nuo užgavėnių iki seimui. Delei vidaus politikos Amerikoje.

1. Spauda ir žodžiū diskredituosime antivalstybinę lietuvijų bolševikų ir bolševikuojančių soc. demokratų propagandą.

2. Sieksime įsitikintų griežtumo, aiškindami katalikų visuomeni pragaištingą laisvamanių ir tautininkų politiką, šalindami, tolyndami tokius gaivalus iš savo organizacijų bei draugijų. Norime turėti atvirą kovą su savo idėjiniais priešais, numaudami jų veidmainingą kaukę.

Musų organizacija.

1. Lietuvos Raud. Kryžiaus ir Sv. Vincento Pauliečio Rėmimo Draugija susilieja su Tautos Fondu, patapdama Tautos Fondo Labdarybės sekejia.

2. Tautos Fondas, nenustodamas savo autonominės organizacijos, teičian del palaikymo tarpesnių ryšių su Federacija pereina Federacijos žinion. Jojo pirmininkas, sekretorius ir išdininkas bus tie patys, ką ir Federacijos.

3. Tautos Fondo (kartu ir Federacijos) pirmininkas, sekretorius ir išdininkas bus Federacijos Tarybos nariais.

4. Metinis Federacijos ir kartu Tautos Fondo pilnyų narių mokesnis skiriamas \$3.00, arba 25c. į mėnesį. Iš tų \$3.00 — vienas eis srovės organizacijos reikalams kaip čia, taip ir Lietuvoje, antras doleris — kultūros reikalams, trečias — labdarybės reikalams.

5. Negalintieji užsimokėti visų \$3.00 į metus į visus tris sk., galės mokėti tik į vieną, arba du iš paminėtųjų skyrių, ingydami balta atatinkamuose skyriuose (politikos, kultūros ir labdarybės).

Draugijų mokesniai Federacijai lieka tie patys: po 6c. nuo kiekvieno nario.

6. Federacijos Centro pirmininkas (arba kitas Centro valdybos narys, valdybos paskirtas) ir Sekretorius yra apmokami ir apsigyvena kiek galint vienoje apylinkėje.

VI. Organizacijos drausmė ir taktika.

1. Pabrėžiame butiną ir privalomą Federacijos nariams bei jon ineinančioms draugijoms drausmę, kad visos surinktos aukos Lietuvai butų siunčiamos per Tautos Fondą.

2. Katalikų laikraščiai neprivalo skelbti jokių aukoms rinkti atsišaukimų, negavę iš Tautos Fondo Centro valdybos pranešimo.

3. Visi atsišaukimai iš Lietuvos aukų reikale, jeigu jie turi tikybini pobudžio, privalo gauti Vyskupijos Kurijos, Katalikų Veikimo Centro Lietuvoje ir Tautos Fondo sutikimą. Gi Tautos Fondas jas persiunčia K. V. Centriui, kurs jas įteikia Vyskupo kurijai.

Visi politinio, kultūrinio, labdaringo pobudžio aukų atsišaukimai, ingaliojami privalo turėti L. K. V. Centru Kaune ir Tautos Fondo Amerikoje leidimą.

4. Federacijos Centro valdyba palaiko kuanoakščiausias ryšius su K. V. Centru Kaune, nuolat apsimainydamis savo pranešimais ir informuojant lietuvijų katalikų visuomenę Amerikoje.

5. Kongresas kreipia Centro domės į V sk 7 ir 10 punktus (17 pusl.).

6. Federacijos Centras pasiunčia į Skyrius ir į Apskričius atskaitas kas trys mėnesiai.

7. Federacijos Seimo eiga privalo buti tiksliu susistematuota, negu ligšiol. Tą darbą pavesti Centro valdybai.

Tame dalyke kongresas priėmė dvi rezolucijas:

a) Kad Federacijos ir Tautos Fondo posėdžiai eitų paeiliui, neįmaišant ir tarp kitų organizacijų posėdžių.

b) Seimų nedaryti savaitėje, kurioje išpuola bažnytinė šventė arba Pirmosios Pėtnyčios pamaldos.

Pertraukiama rezolucijų skaitymą ir einama prie valdybos rinkimo. Daroma 10 minutų pertrauka.

Pirm rinkimo valdybos nutarta, kad alga raštininko pasilikytų po senovei.

Nutarta taipogi, kad alga butų mokama pirmininkui, taip kad anas galėtų pašvesti visą savo laiką Fed.-jos reikalams.

Nutarta, kad Centro valdyba nustatytų algą pirmininkui proporcionaliai darbu.

Pastebėta, kad sulig konstitucijos nurodymu Centro Raštinė turėtų buti Brooklyn'e. Inešta, kad taip ir pasilikyt. Inešimas priimtas, po ilgų diskusijų nutarta ne balsuoti už seime nepribuvusius kandidatus.

Šiame tarpe, kandidatai Nr. 3, 5, 10, 13 ištraukia savo kandidatūras; Seime nepribuvusių vardai irgi ištraukti tampa; pasilikę atitraukia savo kandidatūras begyje karštų diskusijų. Galop pasilieka be kandidatų.

Duodamas inešimas ir paremtas, kad senoji valdyba pasilikytų per aklamaciją; nepriimtas pasiulymas.

Nutarta užbaigt posėdį 7:30 P. M.

KETVIRTOJI SESIJA.

8:30 val. vak. Kun. Dr. Česaitis ineša naują sumanyimą išrišimui viso nesmagumo, kad visas surašas kandidatų į Fed. Valdybą paliktų kaip buvęs, ir kad Sekretarijatu vietą nuskirtų busimoji Fed. Valdyba. Inešimas priimtas. Tuomi atsaukiama pirmieji nutarimai kaslink Fed. Sekretarijato vietos.

Nutarta įtraukti į konstituciją, kad Federacijos sekretariatą nukiskria išrinktoji valdyba.

Kandidatai į busimąją Federacijos Valdybą palieka kaip yra suraše, išimant n'esančių Kongrese, kurie sutikimo neprisiuntė, prididant kun. J. Petrąitį, nors jis buvo ištraukęs savo kandidatūrą prieš Kongresą.

Balsuojama slaptu balsavimu. Pirmininkas kviečia Tėvą Alfonso ir adv. Brenžą suskaiityti balsus.

Balsavimo pasekmės tokios:

- 1 Kun. F. Kemėšis gauna 36 bal.
  - 2 Kun. J. J. Jakaitis 36 "
  - 3 Leonardas Šimutis 32 "
  - 4 Kun. Dr. I. Česaitis 31 "
  - 5 Kazys J. Krušinskas 30 "
  - 6 Kun. J. Švagždyš 29 "
  - 7 J. B. Šaliunas 24 "
  - 8 A. Kneizys 22 "
  - 9 Kun. I. Albavičius 21 "
  - 10 J. Tumasonis 17 "
  - 11 A. Staknys 16 "
  - 12 Kun. J. Petrąitis 13 "
  - 13 M. Žaldokas 5 "
  - 14 J. Vasiliauskas 2 "
  - 15 Kun. J. Karalius 2 "
- Pirmieji septyni, daugiausia gavusieji balsų, palieka Fed. Valdybos nariais sekantiems metams, kurie pareigas pasiskirsto tarp savęs patys.
- Po rinkimų kalba Kongreso vedėjas kun. J. J. Jakaitis, ragindamas visus laikyties prie savo nutarimų ir remti tuos, kuriuos Kongresas išrinko valdybon.
- Revizijos komisija praneša, kad knygos atrasta geroje tvarkoje. Raportas priimta.
- Renkama vieta sekančiam Kongresui, Siuloma South Boston, Athol, Chicago, Newark ir Bridgeport. Balsuojant Bostonas gauna 23 balsus, Newark 6, Bridgeport 5, Chicago 4, Athol 1. Sekantis (1922 m.) Kongresas bus So. Boston, Mass.
- Skaitomos pirmoje sesijoje priimtos rezolucijos ir daroma nekuri Fed. konstitucijos pataisyama i.

Konstitucijos pataisos.

1. Konstitucijos pusl. 20 III sk. 11 punkte po žodžio "Federacijos" pridėti dar: "bei jos narys."

Po žodžio "pildyti" vietoje "krikščionių doros įsakymus", indėti "visus Dievo bei R. Katalikų Bažnyčios įsakymus."

2. 12 punktą (21' pusl.) papildyti sekančiais: "arba kol bažnytinė vyriausybė ji nepripažins."

3. 22 pusl. po 23 punkto indėti pastabą: "Nei skyrius, nei jo valdyba savo posėdžiuose neturi teisės svarstyti nei aplamai kišties į jokių parapijos bei klebonų reikalus, gi iškilus nesupratimui apeliuojama į Centro dvasios vadovą."

4) Pysl. 27 VI sk. 42 p. (e) visai išbraukti.

Pysl. 31 VIII sk. 57 p. (b) po žodžio "Federacijos interpti" "skyrių ir" pusl. 30 VII sk. 52 pusl. (c) išbraukti "Federacijos Tarybos nariais," išbraukti visą d ir e šiuos žodžius: "tų kandidatų sąrašas yra išsiuntinėjamas."

Delegatus sveikina Tėvas Alfonsas ir Steig. Seimo narys M. Bagdonas. Užgiedama tautos imnas. Kongresas uždarytas malda 10:30 vakare.

Kongreso Vedėjas,

Kun. J. J. Jakaitis. Raštininkas

J. Simonaitis.

Gauti atsakymai ant pasiųstų jų sveikinimų per A. L. R. K., Fed. Kongresą:

Nuo prez. Harding'o sekretoriaus:

The White House
Washington
August 31, 1921.

My dear Dr. Petkus:

The President has asked me to thank you and all concerned most heartily for your kind message of today. He appreciates your courtesy in wiring to him.

Sincerely yours,
Geo. B. Christian, Jr.

Secretary to the President.

Nuo Brooklyno Vyskupo:

September 6, 1921.

Rev. Nicodemus Petkus,
259 North 5th Street,
Brooklyn, N. Y.

Dear Father Petkus:

Bishop Molloy has received the message from the Lithuanian Congress and wishes to express his grateful acknowledgement of this kindness. The enclosed cablegram was received from the Papal Secretary of State, Cardinal Gasparri. The Right Reverend Bishop Molloy is sending it to you with request that you see that it will reach the proper persons. It is the sincere wish of the

It is the sincere wish of the Right Reverend Bishop and his earnest prayer that the Lord will bless you and the Lithuanian clergy and laity with both temporal and spiritual blessings.

Hoping that you are well and with every good wish, I am
Sincerely yours in Xt.,
James T. Kelly,
Secretary to bishop.

Nuo Šv. Tėvo sek. kard. Gaspari:

Monsignorui, Vyskupui,
Brooklyn, U. S. A.

Šventas Tėvas maloniai priėmė suniškos pagarbos jausmus, kuriuos Lietuvos katalikai Šiaurinės Amerikos iš priežasties savo metinio kongreso su paguodone priisiuntė ir melzdamas dangišku gerybių Davėją ir išreiškdamas savo tėvišką prielankumą visiems kongrese dalyvaujantiems maloniai suteikia prašytą Apaštališką palaiminimą.

Card. Gaspari.

Tautos Fondo Valdybos Antrašai.

- Kun. Jonas Švagždyš, Pirmininkas, 20 Webster St., Brockton, Mass.
- Kun. Dr. Ignas Česaitis, Vice-Pirmin. 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
- Kazys J. Krušinskas, Sekretorius, 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.
- Juozas B. Šaliunas, Išdininkas, 145 Congress Ave., Waterbury, Conn.
- Kun. Fabijonas Kemėšis, Ižo Globėjas, 1313 Westminster Ave., Detroit, Mich.
- Baltramiejus Ajauskas, Ižo Globėjas, 58 Lincoln St., Brighton, Mass.

Kun. J. Strimo Knyga VIENYBĖ—GALYBĖ

Jau išėjo iš spaudos!

Skubėkit su užsakymais!

Kaina 25c.

"GARSAS"

222 So. 9th St. Brooklyn, N. Y.

Krikščionių Demokratų Partijos Konferencija.

Rugsėjo mėn. 12 d., Kaune, po pamaldų Katedros Bažnyčioje, Liaudies namų salėje, 11 val. ryto, partijos Centro Komiteto Pirmininkas M. Krupavičius atidarė Konferencijos pirmąjį posėdį. Trumpoje bet turiningoje prakalboje gerb. Pirmininkas ryškiai išdėstė Konferencijos tikslą, reikšmę ir uždavotus.

Konferencijoje dalyvauja 103 skyrių atstovai ir arti pustučio šimto įsiregistravusių svečių.

Pirmininko pasiūlymu nustatyta Konferencijos statusas — reguliari. Konferencijos posėdžius daryti nustatyta: nuo 9 val. ryto iki 1-os val. dieną ir nuo 4-os iki 10 val. vakaro kas dien iki Konferencijai užbaigiant.

Prezidiuman išrinkti. Ketaviškių Dekanas Kun. Čepėnas, St. Seimo narys Ambrozaitis ir Priburgo universito studentas Ruginis; Sekretariatan: Varnas, Juška, Mikšys, Andziulis ir Turaukas.

Konferencijos dienotvarkėje padarius kaikiurių neįžymų pataisų: del sutrumpinimo, kaikiurios punktu sujungiant ir išmetus punktą "pranešimai iš vietų," kadangi iš vietų žinių patiekiami tam tikrais ankėtos lapais, išrinkta: Redakcijos, Sumanymų, Mandatų patikrinimo, Organizacijinė ir kitos komisijos. — Pirmas ir kitos komisijos. — Pirmas Konferencijos posėdis užsibaigė 1 val. 30 m. dieną.

Po pietų pertraukos, lygiai 4 val. prasidėjo 2-as Konferencijos posėdis. Partijos Centro Komiteto ir Kr. Demokratų Bloko St. Seimo Pirmininkas M. Krupavičius, 5-ju dienotvarkės punktu einant darė pranešimą iš C. Kom-to ir Seimo Bloko darbuotės ir bendroji politika. Ilgoje, apie pusantros valandos trukusioje kalboje, pranešėjas plačiai išdėstė: sąlygas ir aplinkybes, kuriose C. K-ai ir Blokui teko dirbti, kas buvo nuveikta ir kokioms klūtys trukdė įvykinti tai, kas buvo dar įvykintina.

Pranešėjui kalbą užbaigus kilo triukšmingos ovacijos, kurios reikė abelno patenkimo ir kaip C. K-to taip ir Seimo Bloko darbuotės pritarimo, ką patvirtino ir del šio pranešimo diskusijos, kurios buvo trumpos ir pabrėžė kad Kr. Dem-tų C. Kom-as ir Seimo Blokai tinkamai vykdė partijos programą ir buvusių konferencijų nustatytus principus ir uždavotus, kiek tik tai padaryti leido sunkios mūsų gyvenimo aplinkybės ir patogios sąlygos.

Toliau šjo Organizacinės Sekcijos pranešimas: "agitacija, partijos organizavimas ir spauda;" referavo Bičiūnas. Referentas plačiai aiškino organizacijos stovį ir spaudos reikšmę bei santikius su kitomis krikščioniškomis politinėmis organizacijomis ir spauda. Del šio pranešimo kilo ilgesnios diskusijos, kurios užsitęse apie pustučios valandos.

Posėdis šias, Rugs. 13 d., 4 val. po piet.

Posėdį atidarė C. Kom-to narys Kun. Jurgutis praneša apie finansinę Centro padėtį, kuriuo klausimų jokių ginčų nekilo.

Toliau eina pranešimas apie Kr. Dem-tų Bloko darbotę Steigiamajam Seime. Pirmąjį šio klausimmo dalį: "Žemės Reforma" referuoja Ambrozaitis. Referentas trumpai nupasakoja apie tas socialias, žemės valdymo srytyje, didelės nelygybės blogiasias puses kurių prasalinimo dēliai ir netiesybų išlyginimo reikalu iškilo žemės reformos klausimas. Toliau referentas plačiai praneša kaip žemės reformos klausimas iškilo St. Seime ir kaip šis klausimas vystėsi iki žemės Reformos įstatymo projekto formos įgavo. Primings dar kokių priemonių dvarininkai grobstėsi kad įstatymus apeidami kiek galint daugiau žemės ir miškų išpardavus ir kokių priemonių buvo imtasi St. Seime kad dvarininkų suktybėms kelią užkirtus. Bendrais bruožais klausimą apibrėžs, toliau, referentas smulkiškai aiškina atskirus žemės valdymo reikalu išleistus ir lei-

džiamus įstatymus, kaip: Įstatymas draudžias pardavinėti miškus ir žemes, dvarų žemes nuomavymo klausimu, servitutų likvidavimo reikalu ir kt. ir plačiai dėsto atskirus pagrindinio žemės reformos įstatymo principinius paragrafus, kaip: nusavinimas, atlyginimas, atsiliginimas, žemes nuosavybės rūšis, dvarų susidarimas, servitutų istorija ir kitus klausimus.

Baigdamas referentas sako "Mes ne tikim kad dvarininkų užgerklės neiname, kaip tai "Pažanga" ir dvarininkai mūsų žemės reformą vadina, bet duodame jiems dar tai ko jie, atminus tas jų mūsų tautai pračyti padarytas ir dabar daromas nuoskaudas, gauti nėra verti; jeigu jie ir tuomi dar nepatenkinti stengsis daryti mums kliūčių, statyti pinklių ir visokeriopa mūsų valstybės gyvenimui kenkti, tuomet mes jiems pasakytime — "Eikite, ponai, sau iš mūsų tarpo į ten kur jums bus gerai!" Pranešėjo kalba dažnai buvo pertraukiama entuziastišniais plojimais ir pritarimo balsais iš vietų.

Referentui pranešimą užbaigus, tuo klausimu kalbėti užsirašo virš 20 kalbėtojų. Iš diskusijų, kurios užsitęse iki 11 val. nakties, buvo aišku kad žemės reforma būtina reikalinga, prieš tai niekas neišitarė ir kad reforma, kiek tai aplinkybės leidžia turi būti kiek galint greičiausiai vykinama; bent kiek nuomonų skirtumo apsirėmė: atlyginimo, kultūriniai vadinamųjų ūkių paėmimo ir inventoriaus nusavinimo klausimais kalbant. Daugelio kalbėtojų buvo nusikundžiama del netikusio jau išleistųjų įstatymų vykinimo ir valdininkų suvalės. Kaikurie dar išitarė prieš perdang smulkų žemės parceliavimą. Daugelio buvo pareikšta pasipiktinimo del "Pažangos" su dvarininkais bendradarbiavimo ir noro žemės reformos vykinimą trukdyti.

Rugs. m. 14 d., 4 ir 5 posėdžiai.

Posėdis prasideda 9 v. 40 m. ryto. Baigiamas svarstyti žemės Reformos klausimas. Kadangi praėitą posėdį baigiant nebuvo uždaryta kalbėtojų eilė, tai šiuo klausimu užsirašo dar arti dvidešimtis kalbėtojų, kurie, tarp vietinės reikšmės klausimų, iškelė da daug naujų ir svarbių minčių. Abelnai imant. Žemės Reformos klausimas buvo tiek vispusiškai ir gyvai diskutuojamas kad rods nė vieno įstatų kempelio nepaliesto neliko ir Kr. Dem-tų Blokas St. Seime Žemės Reformos įstatymu 3-ju skaitymu svarstant daug kuo galės iš to pasinaudoti, nes kaikurie klausimai, tiesa neprincipleiniai, kurie ne visai tebuvo aiškūs, dabar paaiškėjo ir abejonėms vietos nebeliks. Negalima pastebėti ir to, kad tarp ūkininkų ir darbininkų — bežemių ir mažžemių, pagrindiniais klausimais, luominiai egoistinio nuomonų skirtumo visai nesimattė, priešingai, net kaikuriai pagrindiniais klausimais galima buvo pastebėti ūkininkų nusistatymas bežemių ir mažžemių naudai net gi tam tikrų nusileidimų (servitutai ir kiti tam panašūs klausimai). Iš viso buvo matoma susirupinimas ir noras, savų asmeninių ar luominų reikalu neatsižūrint, žemės reformos klausimą išspręsti taip, kad valstybės reikalams nepakenkus, būtų patenkinti darbo žmonių teisingi reikalavimai ir kad neprasižengus krikščioniškos teisybės ir teisingumo dėsniams.

Žemės Reformos klausimą svarstyti užbaigus, St. Seimo Švietimo Komisijos nariai D-ras Jokantaris ir P-nis Galdikiėnė daro pranešimą apie švietimo reikalu St. Seimu svarstomuosius ir dar rengiamuosius tuo reikalu įstatymų projektus. Švietimo Ministeris p. Bizauskas praneša apie švietimo stovį Lietuvoje ir ateityje numatomus švietimo darbo plenus; o teipogi aiškina tas priežastis ir aplinkybes, kurių dēliai nebuvo galima įvykinti, tai kas įvykinti yra reikalinga.

Del šio pranešimo kalbant, konferencijos dalyvių buvo nurodo-

ma į mokslo vadovėlių ir kitokių būtinai reikalingų leidinių trūkumą; į trūkumą katalikiškam jaunimui į katalikiškas organizacijas jungties; į socialistų instruktorių ir mokytojų su katalikiškais mokytojais ir mokiniais netikusį elgimosi ir kitokių švietimo darbo trūkumus. Klausia taigpi Ministerio: kodėl mokytojų vasarinuose kursuose nebuvo titybos pamokų? Šv. Ministeriui į paklausimus atsakius, posėdis baigiamas 1 val. 20 m. dieną. Posėdį baigiant, kadangi dar daug punktų lieka svarstyti ir vieno posėdžio metu visą dienotvarkę užbaigti nesimato galim, prezidiumo pasiūlymu, nutarta Konferenciją pratęsti dar iki rugs. m. 15-os dienos, 1-os val. dieną.

4 val. po piet posėdį pradėjus, Užs. Reikalų Ministeris D-ras Purickis plačiai išaiškines užsienio politikos santikius tarp didžiųjų Europos valstybių, chronologiškai tvarkoje išdėsto ginčo su lenkais istoriją ir vispusiškai išaiškines Hymanso projektą pabrėžia kad Lietuvos valdžia to projekto niekuomet nėra priėmusi, priimti negali ir nepriims. Pastarusius žodžius Ministeriui ištarus, salėje kyla triukšmingi plojimai. Toliau Ministeris aiškina taikos su lenkais reikalą ir išdėsto kurioms sąlygoms galima būtų susitaikyti. Baigdamas pabrėžia, kad į jokias unijas ar federacijas su lenkais Lietuvos valdžia nemano dėtis ir nesidės. Salėje triukšmingos ovacijos ir pagyrimo šauksmai.

Toliau, St. Seimo Konstitucijos Komisijos narys Atst. Kun. Staugaitis praneša komisijos rengiamą Lietuvos Konstitucijos projektą ir plačiai aiškina svarbesniuosius jo punktus, kaip: prezidento instituciją, įvairus vykdamosios valdžios pavidalai: jų gerosios ir blogiosios puses, mokyklų tipai, titybos mokinimas, Bažnyčios su valstybe santikiai ir kit. punktus. Iš diskusijų paaiškėjo Konferencijos šiais klausimais nuomonų solidarumas su referento nuomone ir del to ilgesnių ginčų nebuvo.

Ekonominiai ir finansiniai reikalai, prekyba ir pramonė, praneša Ekonom. St. Seimo Kom-ijos narys Kun. J. Vailokaitis: plačiai ir išsamiškai aiškina sek. klausimus: ekonomijė valiuta, valstybinė monopolija, jos gerosios ir blogiosios puses, reikalas turėti sąžiningų žmonių ir kiek šių trukumas monopolija gali kenksmingai padaryti; koncesijos, savas ir svetimasis kapitalas, sava pramonė ir importas, valstybės prekybinis balansas, šalies ūkio gaminių kainų svyravimo priežastys ir kiti klausimai.

Iš tuo klausimu kilusių diskusijų daugiausia buvo nurodoma į tai, kad perdag įsileidžiama iš užsienio nebutinai reikalingų prekių ir į reikalą mobilizuoti sava kapitalą prekybos ir pramonės tikslams.

J. A. ("Laisvė").

KR. DEMOKRATŲ KONFERENCIJA LENKŲ KLAUSIMU.

(Rezoliucija).

"L. Kr. Dem. Partijos konferencija, rugsėjo mėn. 14 d. posėdį išklausiusi politikos pranešimo ir apsvarsčiusi Lietuvos-Lenkų ginčą bei šio klausimo padėtį Tautų Sąjungoje, atstovaudama didžiųjų organizuotą Lietuvos visuomenės dalį ir stovėdama tos visuomenės lygiai visos Tautos reikalu sargyboje, rasdama p. Hymanso siūlomuosius susitarimo projektus nepriimtinais, nutarė griežtai ir neabejingai pareikšti:

1-o: Kad bi kokie ryšiai su Lenkija, kuriomis lytinis jie nesireikštų, jei tik jie tiesioginiai, artimoje ar tolmoje ateityje aprėžtų ar aprėžti kesintųsi Lietuvos Valstybės nepriklausomybę, yra Lietuvai nepriimtini.

2-o: Kad prieš bi kuri, bi kurios Valstybės ar Tautos kesinimosi materialės prievartos ar diplomatinės presijos keliu panašų ryšių mutus užmesti, partija kovos su glaustomis eilėmis, žinodama visos Tautos solidarumą.

3-o: Kad Lietuvai Tauta visada norėji ir nori taikioje gyventi su Lenkų Tauta lygiai kaip ir su kitais savo kaimynais, tiek kiek jie nesikėsina mūsų Tautos ir Valsty-

bės buvimui ir plėtojimuisi pa-kenkti.

4-o: Kad Vilnius — mūsų sostinimui į katalikiškas organizacijas ir Klaipėdos kraštas privalo būti mūsų sugrąžinti.

5-o: Kad Vilniaus srities gyvenotojų kulturai, kalbai, religijai ir vietos administracijai apdrausti Lietuva yra ir kiekvienu metu buvosi pasiryžusi duoti kuplačiausių garantijų kiek jos vėl nekenktų visam Valstybės nepriklausomybės egzistuoti.

7-o: Kr. Dem. Partijos Konferencija pilnai pritaria vyriausybės siekimams susitarinti ir suėiti į ankštus ryšius su mūsų šiaurės kaimynais "Latviais ir Estais."

MUSŲ SKOLA LIETUVAI.

Bėda, kad esama daug skolininkų, kurie nesijaučia esą skolingi, kurių sąžinė laukia pabudinimo.

Taip ir daugelis lietuvių išėivų nesijaučia esą Lietuvai skolingi. Užkalbinti apie Lietuvos rėmimą, jie stato klausimą ką Lietuva jiems gero davė. Jie žiuri į savo gimtąją žemę, kaip nuomininkas į savo sklypą. Tam sklypui jisai nori duoti kuomažaisiai, gi gauti iš jo malonėtu kuodaugiausiai — ir apiplėšęs, nesijusti jam dėkingu, neigi pamilti jo.

Visiems mums, Lietuvos išėiviams, reikėtu atsiminti štai ką: mūsų skolos Lietuvai yra taip didelės, kad jasias tik kelios kartos įstengs išmokėti.

Tos šimtines rublių, kurias mes išsivežėm iš Lietuvos kelionės iškašėiams — tai, gali sakyti, tik mažmožis; nors ir tas mažmožis sudaro bent apie 100 milijonų rublių. Daug svarbesnė ir sunkesnė skola, tai mes patys. Mēs buvome Lietuvos dalis, jos vaikai, paveldėję iš savo prabėčių visus tuos kuno ir dvasios turtus, kurie buvo krauti per kelis tūkstančius metų. Musų sveiki, stiprūs ir dailūs kūnai, musų lietuviškas kraujas, musų kalba, musų dvasios turtai ir gabumai, musų talentai — visa tai buvo Lietuvos nuosavybė, prigulėję Lietuvai ir visa tai mes iš jos atėmėm, išsivežėm. Ar tuos turtus galima apvertinti pinigais? Ne, jie brangesni už auksą, skaitesni už deimantą. Amerikoje žmogaus vertę primta yra nustatyti doleriais. Bet nėra pasaulyje kvailesnio prasimanymo, kaip pastanga apkainuoti pigiais žmogaus sielos ir kuno turtais. Morales skolas tik moraliu keliu ir atlyginti tegalima. Kad sukurus didžiųjų Amerikos tautą, lietuvių tauta davė arti milijono savo geriausių vaikų. Vienus tik paskolino laikinai (tuos, kurie grįš į Lietuvą), kitus gi visai pavedė Amerikai, bet — su sąlyga, kad tie jos vaikai nepamirštų savo motynos ir reikale ateitu jai į pagalbą. Ko verti, yra rikšmai tu pigių Amerikos šovinistų patrijotų, kurie prisispyrė reikalauja iš ateivių visiško užmiršimo savo pirmosios tėvynės, savo kalbos, budo, papročių, kurie šaukia už 100% Amerikonizmo. Ar gi čia nereikalaujama išsigimimo? Ir kokia bus nauda Amerikai iš išsigimėlių. Ir argi nešviečia Amerikai daug skaitesnis idealas — paveldėjimo visų gražiųjų dvasios ypatybių, kurias čia atsinešė įvairios tautos, kad

iš čia lenkai turėjo svetimą protą panaudoti, nes savo neužteko). Tasai mūsų laimėjimas nėra nei pilnas, nei galutinis. Ne pilnas, nes diplomatai nenorientieji gilinčiai į dalykus ir galvas sukuti, per daug atsidėjo Hymanso sumanymais, lenkų-frančuzų įkvėptais — ir musų Vilnių pakabino ore, tiesa lietuviškame ore, bet mums lietuviams bus labai daug darbo, bevarant rungtynes su lenkų "kultura", kol savo Vilnių ant lietuviškos žemės nutrauksime. Bet gal galutinai ir tai išeis musų tautos naudai, nes toje kultūroje kovoje išsidirbs tautos dvasios ir budo muskulai, kurie besibendraudant su lenkiškomis sirėnomis, žymiai bus nusilpnėję.

Li. P.

MES JAU LAISVI.

Vasarą 1916 metais kupelė lietuvių tautos veikėju tarpe jų du Amerikiečiu, Kun. Dr. V. Bartuška ir Dr. J. Bielskis), susirinkę Lausanne'os mieste, Šveicarijoje, pirmą syk po amžių priverstinos tylos pakelė lietuvišką balsą ir paskelbė lietuvių tautą esant nepriklausoma. Balsas pranyko karo užšėsyje, nei nepatėmytas pasaulio galium, bet giilu aidu muskabėjes lietuvių širdyse galingo žodžio aidas jau nebeuotylo. Dar sekančią 1917 metų pabaigoj suskambėjo jisai ir rinktinųjų krukinių tautos širdyje Vilniuje. Gi kitų metų (1918) pradžioje — 16 vasario — jau senelis Kaunas šventė Lietuvos Valstybės Nepriklausomybės šventę. Taigi jau buvome sau žmonės, sau laisvi. Žinojome, kad savo laisvės nebeatsižadėsime, kad niekas jos iš mūsų nebeįstengs paveržti. Tik rušėmės į kovą už tą laisvę, gal ilgą ir sunkią kovą, bet su neabejotinu laimėjimu gale. Laisvos žemės laisvi vaikai daug padėjo gyvybių ir aukų, kol nuo pirmųjų pavyduolių priešininkų atsigygnė. Apvertino tas kovas ir tuos lietuvių jausme galium pasiryžimus kitos tautos ir viena po kitos pripažino viešai, kad lietuvių tauta yra verta ir turi pilną teisę prie laisvo, savito gyvenimo. Bet nenorėjo to pripažinti tie didieji galiunai, kurie savo išrokavimais buvo pasiėmę maitinti rėksnį — padykėli kudukį Lenkiją. Tas nedorasis ir neteisėtai užgimes vaikištis rėkė savo globėjams, jog Lietuvos laisvė tai Lenkijos nepagydomoji žaizda. Tris metus tęsėsi musų byla su lenkais pasaulio tribunoje — Tautų Sąjungoje. Per tuos trejus metus suspejome savo laisvoje tėvynėje susitvarkyti — nors ir reikia dar tebelaikyti atkištus durtuvus prieš užpuolikus lenkus; gi lenkai į tą laiką suspėjo prilipti liepoto galą. Ir štai rugsėjo 22 d., 1921 m., lietuvių tauta laimė savo bylą, nes 50 susivienijusių pasaulio valstybių mandagiai praveria savo rumus ir įleidžia Lietuvą, kaip pilnateisę savo narę, nežiurint protesto įskarišėavusio žydlio oškanosio-Ashenazy, kuriam teko ginti lenkų nežmoniškas pretenzijas prie Lietuvos (keista,

ir čia lenkai turėjo svetimą protą panaudoti, nes savo neužteko). Tasai mūsų laimėjimas nėra nei pilnas, nei galutinis. Ne pilnas, nes diplomatai nenorientieji gilinčiai į dalykus ir galvas sukuti, per daug atsidėjo Hymanso sumanymais, lenkų-frančuzų įkvėptais — ir musų Vilnių pakabino ore, tiesa lietuviškame ore, bet mums lietuviams bus labai daug darbo, bevarant rungtynes su lenkų "kultura", kol savo Vilnių ant lietuviškos žemės nutrauksime. Bet gal galutinai ir tai išeis musų tautos naudai, nes toje kultūroje kovoje išsidirbs tautos dvasios ir budo muskulai, kurie besibendraudant su lenkiškomis sirėnomis, žymiai bus nusilpnėję.

Li. P.

MES JAU LAISVI.

Vasarą 1916 metais kupelė lietuvių tautos veikėju tarpe jų du Amerikiečiu, Kun. Dr. V. Bartuška ir Dr. J. Bielskis), susirinkę Lausanne'os mieste, Šveicarijoje, pirmą syk po amžių priverstinos tylos pakelė lietuvišką balsą ir paskelbė lietuvių tautą esant nepriklausoma. Balsas pranyko karo užšėsyje, nei nepatėmytas pasaulio galium, bet giilu aidu muskabėjes lietuvių širdyse galingo žodžio aidas jau nebeuotylo. Dar sekančią 1917 metų pabaigoj suskambėjo jisai ir rinktinųjų krukinių tautos širdyje Vilniuje. Gi kitų metų (1918) pradžioje — 16 vasario — jau senelis Kaunas šventė Lietuvos Valstybės Nepriklausomybės šventę. Taigi jau buvome sau žmonės, sau laisvi. Žinojome, kad savo laisvės nebeatsižadėsime, kad niekas jos iš mūsų nebeįstengs paveržti. Tik rušėmės į kovą už tą laisvę, gal ilgą ir sunkią kovą, bet su neabejotinu laimėjimu gale. Laisvos žemės laisvi vaikai daug padėjo gyvybių ir aukų, kol nuo pirmųjų pavyduolių priešininkų atsigygnė. Apvertino tas kovas ir tuos lietuvių jausme galium pasiryžimus kitos tautos ir viena po kitos pripažino viešai, kad lietuvių tauta yra verta ir turi pilną teisę prie laisvo, savito gyvenimo. Bet nenorėjo to pripažinti tie didieji galiunai, kurie savo išrokavimais buvo pasiėmę maitinti rėksnį — padykėli kudukį Lenkiją. Tas nedorasis ir neteisėtai užgimes vaikištis rėkė savo globėjams, jog Lietuvos laisvė tai Lenkijos nepagydomoji žaizda. Tris metus tęsėsi musų byla su lenkais pasaulio tribunoje — Tautų Sąjungoje. Per tuos trejus metus suspejome savo laisvoje tėvynėje susitvarkyti — nors ir reikia dar tebelaikyti atkištus durtuvus prieš užpuolikus lenkus; gi lenkai į tą laiką suspėjo prilipti liepoto galą. Ir štai rugsėjo 22 d., 1921 m., lietuvių tauta laimė savo bylą, nes 50 susivienijusių pasaulio valstybių mandagiai praveria savo rumus ir įleidžia Lietuvą, kaip pilnateisę savo narę, nežiurint protesto įskarišėavusio žydlio oškanosio-Ashenazy, kuriam teko ginti lenkų nežmoniškas pretenzijas prie Lietuvos (keista,

ir čia lenkai turėjo svetimą protą panaudoti, nes savo neužteko). Tasai mūsų laimėjimas nėra nei pilnas, nei galutinis. Ne pilnas, nes diplomatai nenorientieji gilinčiai į dalykus ir galvas sukuti, per daug atsidėjo Hymanso sumanymais, lenkų-frančuzų įkvėptais — ir musų Vilnių pakabino ore, tiesa lietuviškame ore, bet mums lietuviams bus labai daug darbo, bevarant rungtynes su lenkų "kultura", kol savo Vilnių ant lietuviškos žemės nutrauksime. Bet gal galutinai ir tai išeis musų tautos naudai, nes toje kultūroje kovoje išsidirbs tautos dvasios ir budo muskulai, kurie besibendraudant su lenkiškomis sirėnomis, žymiai bus nusilpnėję.

Li. P.

MES JAU LAISVI.

Vasarą 1916 metais kupelė lietuvių tautos veikėju tarpe jų du Amerikiečiu, Kun. Dr. V. Bartuška ir Dr. J. Bielskis), susirinkę Lausanne'os mieste, Šveicarijoje, pirmą syk po amžių priverstinos tylos pakelė lietuvišką balsą ir paskelbė lietuvių tautą esant nepriklausoma. Balsas pranyko karo užšėsyje, nei nepatėmytas pasaulio galium, bet giilu aidu muskabėjes lietuvių širdyse galingo žodžio aidas jau nebeuotylo. Dar sekančią 1917 metų pabaigoj suskambėjo jisai ir rinktinųjų krukinių tautos širdyje Vilniuje. Gi kitų metų (1918) pradžioje — 16 vasario — jau senelis Kaunas šventė Lietuvos Valstybės Nepriklausomybės šventę. Taigi jau buvome sau žmonės, sau laisvi. Žinojome, kad savo laisvės nebeatsižadėsime, kad niekas jos iš mūsų nebeįstengs paveržti. Tik rušėmės į kovą už tą laisvę, gal ilgą ir sunkią kovą, bet su neabejotinu laimėjimu gale. Laisvos žemės laisvi vaikai daug padėjo gyvybių ir aukų, kol nuo pirmųjų pavyduolių priešininkų atsigygnė. Apvertino tas kovas ir tuos lietuvių jausme galium pasiryžimus kitos tautos ir viena po kitos pripažino viešai, kad lietuvių tauta yra verta ir turi pilną teisę prie laisvo, savito gyvenimo. Bet nenorėjo to pripažinti tie didieji galiunai, kurie savo išrokavimais buvo pasiėmę maitinti rėksnį — padykėli kudukį Lenkiją. Tas nedorasis ir neteisėtai užgimes vaikištis rėkė savo globėjams, jog Lietuvos laisvė tai Lenkijos nepagydomoji žaizda. Tris metus tęsėsi musų byla su lenkais pasaulio tribunoje — Tautų Sąjungoje. Per tuos trejus metus suspejome savo laisvoje tėvynėje susitvarkyti — nors ir reikia dar tebelaikyti atkištus durtuvus prieš užpuolikus lenkus; gi lenkai į tą laiką suspėjo prilipti liepoto galą. Ir štai rugsėjo 22 d., 1921 m., lietuvių tauta laimė savo bylą, nes 50 susivienijusių pasaulio valstybių mandagiai praveria savo rumus ir įleidžia Lietuvą, kaip pilnateisę savo narę, nežiurint protesto įskarišėavusio žydlio oškanosio-Ashenazy, kuriam teko ginti lenkų nežmoniškas pretenzijas prie Lietuvos (keista,

Daktaras Gydo Patrukima.

Ligonis netrotina darbo laiko. Be peilio, be operacijos.

Didelė atydą atkreipia publika į stebėtiną gydymą Patrukimo, Hydrocele ir Nerviską arba tritimo veislės ligas, per Doktorą Andrew O'Malley iš Wilkes-Barre, Pa., be vartojimo peilio ir operacijos ir išskiriant aršiausius atsitikimus, nereikalauja trotinti laika nuo darbo ar kito užsiėmimo.

Extra - Gražus Muzikos Laikrodis - Extra

\$0.95 kada gausite jį namie. Siųsk šį užsakymą greit, nes šis pasiulymas tik trumpam laikui, nes netrukus bus aukštesnės taksos ir nedaug jau tokių laikrodžių tešurime.

Su užsakymais iš svetimų šalių reikalaujama prisiautimo visų pinigų Money Orderiu.

VARIETY SALES COMPANY Dept. 807 1016 MILWAUKEE AVE., CHICAGO, ILL.

Severo's Gydo...
Nervoutos, Sunaiktintos Moterės
Severa's Regulator
W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Žmonės paprastai mīslino, kad nesirandama gydymo del patrukimo, kaip tik su pagelba operacijos, bet tas yra tik netiesia. Scndien Dr. O'Malley praleido didesnę dalį savo daktaravimo del ištyrinėjimo ir gydymo patrukimo be skausmingos operacijos ir pasisekė jam išpildyti savo norą, taip kad nėra apie tai abejonės.

DEKINGAS PACIJANTAS SAKO: Beverly, N. J., Aug. 14, 1917.

Brangus Dr. O'Malley:— Negaliu rasti žodžių įvales jums padėkoti už stebėtiną patarnavimą del manęs, išgydymas mano nuo dubeltavos rupturos, nuo kurios kentėjau per devynis metus ir negalėjau dirpti. Bandžiau visokius daktarus, bet man negalėjo pagelbėti. Dabar esmu sveikas, aciu Dr. O'Malley iš Wilkes-Barre Pa. Aš esmu lietuvis 70 metų amžiaus ir išimtinai rekomenduoju Dr. O'Malley, del kiekvieno Tautiečio, kuris yra tame paėime padėjime, kaip kad aš pima buvau.

Jonas Gedminas, Box 68, Beverly, N. J. (Tikra gromata randasi mano ofise).

DAKTARAS O'MALLEY SAKO:—

Penki metai atgalios po dviejų metų ištyrinėjimo, išradau naują budą gydymo Patrukimo ir vadinu tą budą gydymo 'Chemic-Electro' budas gydymo Patrukimo del šim-ų Patrukusių Žmonių. Nebuvo išlesnio išradimo medicinoje, nei gydymose nuo laiko išradimo X-RAY ir daugiau svarbesnio žmoniui. Jeigu esate vienas iš tų skaitlingų kenčiančių, sergančių ant tos neapkenčiamos ligos "Patrukimo" aš galiu jus išgydyti. Nelaukite. Jeigu reikalaujate rodos, tai nieko nekaštus, kaip tik parašymas gromatos ar atsilankymas į mano ofisą asabiškai. Rašykite, prisiusdami už 6c. stampų o gausite paveiksluotą kniugėtą apie Patrukimą.

Adrisnokite: DR. A. W. O'MALLEY (SPECIALIST) 68 S. FRANKLIN ST. Wilkes-Barre, Pa.

Kur kalbasi ir rašosi lietuviškai.

"ČIA JAU NE JUOKAS"

(Tąsa)

KAIP JANUŠAS GAVO LEIDIMĄ STATYTI BAŽNYČIĄ, MELUODAMAS VYSKUPUI IR BENDROVEI, IR KAS PASKUI ATSITIKO ANAĖ BESTATANT?

Dar laikuose buvusios Liet. Statymo Bendrovės buvo plenuojama, kad Akrono lietuviai pirkė nuo Bendrovės kelis lotus ir darys sutartį su Bendrove pastatyti jiems bažnyčią. Toji propeccija buvo perstatyta L. Am. Pr. Bendrovės Direktorių susirinkime per Janušą pirm Bendrovių susivienijimo. Bendrovės susivienijimas, parapija įsigija bažnyčią. Visu pirma, žinoma, reikia gauti nuo vyskupo leidimą, ką Janušas apsiėmė parupinti ir ištikrųjų gavo. Bet kaip?... Nuvažiavęs primelavo vyskupui, kad parapija turi užtekinai pinigų ir už pastatymą bažnyčios pilnai apsimokės, nereikalaudami skolinti. Gi Bendrovei Janušas tikrino, rašydamas laiškus, kad Vyskupas daleido užtraukti paskolą ir Vyskupas už paskolą pilnai atsako. Prirodymui to, čia telpa kopija Janušo laiško rašyto Bendrovės pirmininkui:—

ISTRAUKA No. 11.

"Vasario 27 d., 1920 m. R. D. 24. So. Akron, Ohio. Gerbiamas Prezidente:—

Vasario 24 d. šių met. mačiau Clevelando vyskupą, kurs, pamatęs, L. A. Pramonės Bendrovės allotmentų mapas labai nustebo ir kartu nudžiugo, nes, sirdi, jis ir sapne neregėjęs, kad Amerikos Lietuviai Katalikai turi net milijonines Bendroves ir tokius brangių lotus Akrono. **Suteikė man visišką įgaliojimą statyti Bažnyčią ir tartis su L. Am. Pramonės Bendrove. Visoki raštai per mane padaryti ir paskola užtraukta bus vyskupo patvirtinta ir gvarantuojama.** Todėl čia prisiunčiu "Deeds and contracts," ant kurių pasirašęs, malonėk knogreičiausiai sugražinti ne man bet P. A. Staknui. Šiomis dienomis pagaminsime ir kontraktą kas link bažnyčios statymo, kuri prisiunsiu Tamstai patvirtinti.

Sup agarba,

Kun. A. Janušas."

Kadangi paprastai tokiose dalykuose kaip statymas Bažnyčios ar užtraukimas paskolos, vyskupas išduoda kunigui raštišką įgaliojimą, todėl Bendrovė ir klausė Janušas, ar turi tokį įgaliojimą, ir kad tas įgaliojimas būtų prisiūstas į B-vės ofisą pirma negu bus sutikta pasirašyti po bažnyčios statymo kontraktu. Taip, Janušas ir prisiunčia Bendrovės Pirmininkui oficiali laiška, su savo parašu ir parapijos antspauda tvirtindamas, kad įgaliojimo raštas randasi pas jį ir Bendrovė galės matyti kada tik panorės. Sykiu prisiunčia ir kontraktą pasirašymui. Čia telpa jo tas laiškas:—

ISTRAUKA NO. 12.

J. M. J. S. Vasiliauskui L. A. Pr. Bendrovės Pirmininkui Baltimore, Md. Gerbiamasis:—

Sulyg J. M. Clevelando Vyskupo nustatytos tvarbono parašu. Tam dalykui reikalingas Clevelando Vysboino parašu. Tam dalykui reikalingas Clevelando Vyskupo raštas (įgaliojimas) yra pas mane. Galėsite tą raštą regėti, kuomet tik panorėsite.

Su pagarba,

(parapijos žymė)

Kun. A. Janušas.

Kaip matote dabar, gerb. skaitytojai, iš jo laišku, ar gi galima buvo turėti kokią abejonę ir netikėti kaip kunigui ir kaip klebonui, kuris visuomet save vadinaš net pavyzdingu ir kuriam net vyskupas pilnai patikėjo? Reičkia, vyskupas įgaliojo Janušą statyti bažnyčią, užtraukti paskolą ir pasirašyti po kontraktu. Na, ir kogi daugiau reikia? Juk jeigu išdrįstum ir da bandytum lysti pats pas vyskupą, po tokių tvirtinimų, tai aišku, kad nieko negalėtum sakyti jeigu gautum ir duris parodyti.

Taigi remdamiesi visais prirodymais, Bendrovė pasirašė po kontraktu ir intasi veikiai už darbo statyti bažnyčią. Pradžioje statymas gerai eina. Tik už kiek laiko skyriaus raštininkas praneša, kad Janušas padarė naujus planus, visą darbą kiek buvo padaryta iki tolei — griauja ir pradeda statyti pamatus per naują užimant dusyk didesnę plotą žemės. (Mat Janušas buvo išsiderėjęs patsai puziūrėti bažnyčios statymo darbą). Rašau p. Abromaičiui, buvusiam konstrukcijos skyriaus raštininkui, kad pareikalauti nuo Janušos planų, pagal kuriuos jis pradėjo statymą per naują ir prisiūsti į Centro ofisą Baltimore, Md. Numanydamas, kad kartais Janušas gali pasakyti jam, kad planai yra jau į centrá pasiūsti ir kad Bendrovė ant to sutiko; todėl įsakytą raštininkui, jeigu Janušas atsisakytų planus priduoti lai parodo nuo Bendrovės pirmininko raštą, kad yra sutikta Bažnyčią statyti pagal naujus planus. Raštininkas gavęs įsakymą, eina pas Janušą ir klausia: ar nauji planai yr pasiūsti į raštinę Baltimore ir ar yra gautas sutikimo raštas nuo pirmininko statyti bažnyčią pagal naują planą. Ir ką jis manote, gerbiameji, Janušas jam ant to atsakė?! Ogi — tvokst į žandą atgale ranka... Žinoma, tas vaikinias nieko nesijausdamas kaltu ir už mandagų paklausimą gavęs tokį atsakymą buvo bemanas supažindinti Janušą su kalėjimu, bet partartas rimtų žmonių ir budamas geru kataliku pamėjo ranka. Tik daugumas negalėjo atsistebėti kaip kunigas gali taip elgtis, arba taip elgiantis žmogus, o gali būti kunigui!...

Po to gaumama telegramos viena po kitai kad knogreičiausiai pribūčiau į Akroną. Nuvažiuoju, dasigaunu prie Bendrovės lotų ir prie statomios bažnyčios. Žiūrin, ištikrųjų išversta, išgriauta didesnė pusė pamatų ir užimama statyti prie šono bažnyčios kitam triobėsiui pamatai. Surandu Janušą ir klausiu: Pasakykite, gerbiamašai, ką gi jūs čia darote? Buvo išmurytas jau pamatas pagal pirmutinį planą pagal kurį padaryta sutartis bažnyčią statyti, na ir vieton varyti darbą pirmyn jūs griaujate ir užimate statyti kaž kokią instituciją? — Janušas teisi-

nasi: — "Tai čia mes tik užvedame pamatus prie šalies bažnyčios ir taip paliksime, o vėliaus statysime kleboniją." Na ir ką-gi, pamatas klebonijai jau numurytas, nejaugi išgriauti? Sutartas, kad nieko daugiau prie klebonijos statymo nebutų dirbama, o darbas bus varomas vien statymo bažnyčios. Tuom pat laiku, ten budamas, prispirtinai pareikalauju nuo Janušos parodyti minėtą vyskupo įgaliojimą, apie kurį buvo rašyta, kad turi pas save ir bus galima matyti kada tik norima. Gi Janušas prisipirtas, pasikėlė nuo kedės ir užsidedęs cigaretą smarkiai maršuoja po kambarį, cigaretę papsėdamas, ir tyli, nieko ant mano klausimo neatsako. Veidas jo mainosi, tai pabala tai parausta. Supratu kame dalykas ir nieko nesakęs, pasiimu kepturę ir išėjęs tiesiai važiuoju į Clevelandą pas vyskupą nepaisant Janušos didžiausios rustybės. Pribuvus į vyskupo kanceliariją, pakviēcia vyskupo administratorius į atskirą kambarį, kurime aš išdėsčiau savo apsilankymo tikslą. Administratorius išklauses sako: "Taip, vyskupas davė leidimą kun. Janušui statyti bažnyčią, su išlyga, jeigu turi pakaktinai pinigų užmokėti už pastatymą. Jokis įgaliojimas užtraukti skolą ant bažnyčios jam nėra duotas ir jis neturi teisės taip daryti. Patarė man palaukti keletą dienų pakol vyskupas pakvietęs kun. Janušą sužinos delko jis taip elgėsi. Prabėgo keletas dienų, vyskupas praneša, kad gavo nuo Janušos išsisukinėjančių laiška, kuriame nieko tikrai nepasako.

Tame pat laike gauu vėlei nuo Bendrovės skyriaus raštininko Abromaičio pranešimą, kad Janušas vieton statyti Bažnyčią, varo darbą vien prie statymo klebonijos, kurios buvo sutikta nieko nedaryti. Aš sėdęs parašiau Janušui šioki laiška:—

Kun. A. Janušas Akron, Ohio. Gerbiamasis:—

"Malonėsite veikiai mums pranešti, tai yra ne vėliaus kaip į tris dienas po gavimui šio laiško štai ką:—

1) Ar statomąją Šv. Petro bažnyčią (prie East Ave. ir Birutės) gatvių norite dabar baigti pilnai, ar užbaigimą palikti tolimesniam laikui, kaip kad Tamsta savo laiške iš 10 d. rugp. propecciją padavėte.

2) Ar statomąją prie bažnyčios kleboniją (kuri neįeina į kontraktą) norite, kad Bendrovė testų darbą toliau prie jos užbaigimo ar paliekatė kaip dabar kad yra išmuryto tik apačia. Nedarykite prie klebonijos nieko iki gausite nuo Bendrovės pranešimą, kuris bus suteiktas po gavimui nuo Tamstos atsakymą ant šio laiško."

Su tikra pagarba,

Lithuanian American Trading Co.

J. S. Vasiliauskas, Pirmininkas.

Ant minėto laiško gauu atsakymą nuo Janušo toki (baisiai ilga) kad netik kunigas bet kiekvienas šiek tiek save gerbiantis žmogus nedrįstų rašyti tokių kvailių plepalų. Matau, kad su laukimu nieko nepėši, nes jis kuo toliau tuo daugiau keršindamas daro nuostolius Bendrovei, pasiimu tą jo laiška, sėdu į traukinį irtraukiu vėlei tiesiok pas vyskupą. Nuvažiuodamas išverčiau tą laiška į anglišką kalbą ir nuvažiavęs paduodu vyskupui kopiją savo laiško ir Janušos atsakymą. Vyskupas klausė apie kiek iki šiol yra Bendrovei skolinga. Kadangi tąsyk skaitlinės išlaidų nebuvo galutinai suvestos, tadgi iki vienam doleriui nebuvo galima pasakyti; pasakiau tiktai artimą sumą. Tuoj sėda ir parašo laiška, kurį man įduoda nuvežti ir prie ludininkų įteikti Janušui. Ir prie to pastėbi: daugiaus nieko bažnyčios statyme nedaryti pakol Janušas atsiteis visą, ką iki tol yra skolingas. Jeigu neatmokės, tąsyk uždėti ant bažnyčios "mechanics lien". Štai yra kopija vyskupo laiško.

ISTRAUKA NO. 13.

"Bishop's House, 1007 Superior Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

Nov. 6, 1920.

Rev. A. Janušas, St. Peter's Church, R. F. D. No. 24, Akron, Ohio.

Dear Rev. Janušas:—

You remember when permission was granted to erect a church, the permission was limited to the amount of money you had on hand, in other words, you were not to contract any debt at all. The Chancery has learned this morning from the contractor who is building the church, that there is in the neighborhood of twenty-five thousand dollars (\$25,000.00) due him.

The Right Reverend Bishop desires to know how you propose to pay this. He further wishes you to settle up with Joseph S. Vasiliauskas at once, and a satisfactory agreement be made between you and him.

By order of the Right Reverend Bishop, (pasirašo) W. A. Scullen, Chancellor."

Pasiėmiau advokatą, kaipo ludininką, nusivedžiau pas Janušą ir paduodu jam vyskupo laiška. Pradėjo skaityti, rankos pradėjo drebėti, vos laiškas ant grindų neiškrito. Advokatas klausia: "Ką manai daryti?" — Janušas atsako — "Nežinau." Vėliau pareičkė, kad po pietų jis matysias savo advokatą. Po to mes apleidome jo butą.

Kadangi tas įvyko pereiną rudeni, prieš šėrininkų susirinkimą, tuomet Janušas plenavo sufabrikuoti ant Vasiliausko ir Staknio melagingus skundus tikslu išversti juos iš bendrovės, o paskui gal nereiks ir mokėti. Net ir vyskupui apie tai rašė.

Čia telpa vyskupo laiško kopija rašyto bendrovės advokatui.

"Bishop's House, 1007 Superior Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

December ninth, 1920.

Mr. H. L. Snyder, Attorney-at-Law, Akron Savings & Loan Bldg., Akron, Ohio.

Dear Sir:—

I have been endeavoring to straighten out the

difficulty with Father Janušas. He claims that there is only ten thousand dollars (\$10,000.00) due the Lithuanian American Trading Company, and that he is now collecting this sum. He further claims that he is taking up the matter directly with the directors of the above mentioned company, and that he intended to make a trip to Brooklyn, New York, on the second of this month for the purpose of straightening out this matter. I am awaiting a report from him of this meeting.

Very truly yours, W. A. Scullen, Chancellor.

Iš laiško matosi nors jau prisipažįsta vyskupui, kad skolingas Bendrovei, bet pažymi buk tik \$10,000.00.

Neužilgo po tam įvyko šėrininkų susirinkimas, kuriame Janušas pludo šmeiždamas Vasiliauską ir Staknį. Bet pasekmės tų šmeižtų ir skundų buvusiams susirinkime šėrininkams yra žinomos. Todėl tada vargšas Janušas nieko nepėšęs nutilo. Gi Bendrovė už skolą ant bažnyčios uždėjo "mechanics lien" ant \$26,000.00, kuris ir dabar tebestovi. Kas toliaus šiame klausime nusidės netolima ateitis parodys.

(toliaus bus)

J. S. Vasiliauskas, S. L. R. K. A.

ir L. A. Pramonės B-vės Pirmininkas.

S. L. R. K. A. KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

ELIZABETH, N. J. — 3-čios kuopos ekstra susirinkimas įvyks nedėlioje, 29 d. spalio, 4 val. po pietų. Visi nariai ir narės pribūkite ant susirinkimo, nes yra labai svarbių reikalų ir malonėkit atsinešti ir mokesnių knygetes. Kas negalėsite pribūti, nors per draugus prisiūskite knygetes, nes susirinkimas atsisub pobažnytinėje svetainėje.

Komitetas.

EDWARDSVILLE, PA. — 1-ma kp. laikys susirinkimą 23 d. spalio, 1 valandą po pietų, bažnytinėje svetainėje. Malonėkit visi nariai ateiti ir užsimokėti koznas savo duokles, taip-pat bus mokamos ir vaikų bertaininės duoklės. Užkviēcia ir naujų narių prisirašyti prie mūsų 1-mos kuopos ir primename, kad bus rinkimas delegatų į 4-to apskričio susirinkimą. Scrantone, 30-4 d. spalio, 1921 m.

Jonas Kučinskas, rašt.

SHELANDOAH, PA. — 40 kuopos ekstra susirinkimas bus 23 d. spalio, 2 valandą po pietų. Prašom kuoskaitlingiausia atsilankyti.

P. Karavojus.

ASHLEY, PA. — 60 kuopos susirinkimas įvyks 23 dieną spalio, 2 val. po pietų, po numeriu 103 South Main St. Prašau visų draugų suėiti ant susirinkimo ir užmokėti savo duokles ir nebūti skolingais. Prašau naujų atsivesti prisirašyti.

A. Malinauskas, rašt.

MONNESEN, PA. — 145 laikys susirinkimą 23 d. spalio, pas J. Duobą, 1213 W. Malvin Ave.

J. Duoba, rašt.

GRAND RAPIDS, MICH. — 54 kp. mitingai atsibuna pirmą mėnesio sekundienį, 4 val. po pietų, bažnytinėje salėje. Visi nar ineaitynykwkwvvv salėje. Visi nariai ateikit ir naujų atsiveskit.

J. Naudzius, rašt.

WASHINGTON, CONN. — 205 kp. susirinkimas laiko paskutinį nedėdienį kiekvieno mėnesio, pas Emerick Kriksčiūną.

Al. P. Kriksčiūnas, rašt.

Ieškau savo žento, Lindviko Jievaišo. Kils į Vilniaus rėdybos, Alavės parapijos. Jau 7 metai kaip neturiu apie juos jokios žinios. Turiu į juos svarbų reikalą. Jie patys, ar kas apie juos žino, meldžiu rašyti šiuo adresu Marijona Senutienė, Balbieriškis, Mariampolės apskr. Lithuania.

RED. ATSAKYMAI.

51 kp. Sekretoriui. Tamstos pranešimą gavome per vėlei.

Viską žinančiam, Duquesne, Pa. Baliaus paskelbt bebegalėjim, nes pervėlai gavome žinią. Gi kitų dalyku apie kurinos Tamsta rašai, nėra reikalo laikraščiūsna dėti, nes jie skaitytojams nebūs idomys.

Lietuvių Filmų Bendrovės PAVEIKSLŲ VAKARAS

Trečioji Serija

Tik ką parvažiavęs iš Lietuvos pil. R. Kručas, Atstovas L. P. B-vės atvežė daug naujų ir labai žingėdžių vaizdų iš šių dienų Lietuvos žmonių gyvenimo.

Paveikslai bus rodomi dalyvaujant pačiam pil. Kručui kaipo aiškintojui ir todėl kiekvienam bus progos išgirsti gyvu žodžiu apie padėtį Lietuvoje.

Lietuvių Filmų Bendrovės Trečioji Serija Paveikslų iš Lietuvos bus rodoma:

Nedėlioje, Spalio (Oct.) 23, Lyric Theatre, Girardville, Pa.

Panedėly, Spalio (Oct.) 24, Bradley's Hall, Frackville, Pa.

Utarninke, Spalio (Oct.) 25, Šv. Kazimiero Bažnyčioje, St. Clair, Pa.

MOONSVILLE, W. VA. — Gerbiameji 249 kp. nariai ir narės:— Buvo jau kartą pranešta jums, 249 kuopos nariaims, kad kiekvienas turi pribūti ant susirinkimo, nes mus yra mažai, daugiau nereikia paaiskinti, nes buvo apgarsinta ir kiekvienas žinote, todėl galit suprasti kokis susirinkimas gali buti, jeigu nepribūnant visi.

Geriausia tie tūmykite, kurie esate užviršininkus, mes neturime viršininkų pagelbininkų jus patys tą žinote, ir žinote kodėl neturime.

Kuopos susirinkimas turėjo atsibūti spalio 9 d. Apie tai buvo pranešta "Garsu" nū. 40. Ne visi nariai buvo, ir nevisi viršininkai. Juk žinote, kad yra narių papratimas atsinešti didelius pinigus. Kaip gali raštininkas priimti narių duokles, kad jis neturi smulkų pinigų. Kas pribus, kas ne, bet viršininkas turi pribūti į susirinkimą, o jei ne, tai kad nors praneštų kitam nariui, kad nepribūsite. Turime savo kuopoj nares ką turi šėrimynas, jos negali ilgai lankti viršininkų. Todėl Tamstos ar negalėtumet išskelį kitap apieiti, nors su toms ypatoms?

Todėl mes tie nariai, ką buvome ant susirinkimo, spalio 9 d. užprasom ir tuos, ką nebuvo ant spalio 9 d., pribūkit ant kito.

Jau bus 18 mėnesių kaip šita 249 kp. yra susitvėrusi, kad nei na didyn? Todėl, kad mes lietuviai katalikai esame nepilnai susipratę. Jis mūsų pačių yra tokių, ką agitaciją vauro, ir leidžia paskalus, kad šita 249 kuopa pairs ir tie nariai yra priežastis, ir negalimas daiktas, 249 kuopa tol bus, kaip S. L. R. K. A. konstitucija paaiskina. Ir kiekvienas gali perskaityti ją tai daugiau žinos, ne kaip šieia galima parašyti, ir butų geriausias daiktas, kad katrie neužsimokėję, kad užsimokėtų.

I. P. Salikis, rašt.

S. L. R. K. A. NEW YORK IR NEW JERSEY APSKRIČIO SUVAŽIAVIMAS.

S. L. R. K. A. New York ir New Jersey Apskričio suvažiavimas bus spalį 23 d., 1921, po paskutinių šv. Mišių, Aušros Vartų parapijos svetainėje, 568 Broome St., New Yorke. Visos kuopos malonėkite pasiruosti su incėšimais ir nepamirškite išrinkti delegatus.

Apskričio valdyba.

PRANEŠIMAS PENNSYLVANIJOS 4-TO APSKRIČIO S. L. R. K. A. KUOPOMS.

Šio apskričio suvažiavimas įvyks 30 dieną spalio (October), 2 val. po pietų, Scranton, Pa. (Providence), Šv. Juozapo parapijos svetainėje. Gerbiamos kuopos, malonėkit pirsūsti po keletą delegatų apsvarstymui Susivienijimo reikalų. Seimas artinasi, tai pradėkime dirbti iš anksto, o tuom laiku bus lengviau išgvildenti Susivienijimo reikalai seime. Kurios kuopos negalėsite delegatų prisiūsti, tai nor prisiūskite gerų sumanymų per laiškus. Kuo daugiau svarstysim apie Susivienijimo reikalus, tuo labiau ištuobulinsim mūsų garbingą organizaciją S. L. R. K. A.

Silv. Pileckis, pirm.

S. L. R. K. A. CONN. APSKRIČIO DOMEI.

Conn. Apskričio 13-tas susivažiavimas įvyks 30 d. Spalio, Šv. Andriejaus par. svetainėje, New Britain, Conn., sesios prasidės 1:30 val. po pietų. Visos apskričio kuopos malonėkite prisiūsti atstovus. Yra reikalinga bendrai apsvartyti apskričio bėgančius reikalus taip ir kitus reikalus, liečiančius mūsų brangią organizaciją.

A. J. Pateckis, apskr. rašt.

NAUJAS DENTISTO OFISAS DR. GEORGE M. SMITTEN DENTISTAS SHELANDOAH, PA., Hub Bldg. 13 George Washington universiteto, Washington, D. C. 1908 m. klesos. Inregistruvęs Pennsylvaniaj 1909.

10 DOLERIŲ 50 CENTŲ UŽ 1000 AUKSINŲ

Sišyk pinigus per Seniausią Lietuvišką Banką Amerikoj. Pinigai išmokami greitai.

Parduodam laivakortes ant visų linių.

Mūsų Banka po kontrole New Jersey Valstijos.

Adresuokite:

SIMON MACK BANK

155 First Street, Elizabeth, N. J.

- PASKUTINĖ PROGA - SPECIALIS PASIULYMAS -

Šis paveikslas parodo geriausios rūšies laikrodį, kurs yra vartojamas daugumos žmonių šioje ir kitose šalyse. Šis yra paauskuotas laikrodis, gražiai išpaustuotas, turi radiu ciferblatą, taip kad galite matyti laiką dieną ir naktį tamsumoje. Turi pirmos rūšies šveicarių padarą 21 brangakmenio vidurius ir garantuotas 25 metams. Tai yra praktiškas ir naudingas laikrodis, delto kad yra tvirtas ir rodo laiką teisingai, taip kaip brangniausias gelžkelio laikrodis ir kiekvienas, kas turės šį laikrodį bus labai užganėdintas. Šis laikrodis mažiausia vertas \$25.00, bet kad tik mūsų firma juos teguana tiesiai iš dirbtuvės, tik mes tegalim jums pasiulyti už taip žemą kainą, tik už \$10.95. Šį pasiulymą duodam tik trumpam laikui. Trumpam laikui delto, kad tokią laikrodžių kainą ir kitą dalykai pabrangę, taip kad nesivėluok, prisiūsk užsakyti tuoj. Išsimoką šį laikrodį užsakyti, jei jau ir turi laikrodį, nes už tokią kainą niekuomet laikrodžio nenupirksi.

ILINOIS WATCH CASE CO. 21 Jewels ELGIN

GOLD FILLED 25 Years

VISIŠKAI DYKAI mes duodame su kiekvienu laikrodžiu gražų paauskuotą peilį, paauskuotą rėtežėlį, kaipo premiją, kad rekomenduotumet mūsų firmą draugams.

Mes garantuojame pilną užsiganėdinimą, arba pinigus atgal, tai yra jei neužsiganėdinsit su laikrodžiu ir sugražinsit jį už 10 dienų geram stovį, gausite savo pinigus.

NESIŪSKIT PINIGŲ IŠKALNO, iškirpk šį skelbimą, jėk 25c. krasaženkliais siuntimo lėšoms, gi už daiktus užmokėsit \$10.95, kuomet juos gausit į namus.

Su užsakymais iš užsienių reikalaujama visos sumos iškaino per Pačto Money Order, Skubėk kol laikas, rašyk tuoj į:

VARIETY SALES COMPANY

Dept. 508

1016 MILWAUKEE AVE., CHICAGO, ILL.

CUNARD-ANCHOR

Didžiausi, greičiausi pasauly laivai, šunus apsiėjimas su keleiviais. Ten yra vietinis agentas jūsų mieste ar netoli jo.

DRAUGIJOS IR KUOPOS TEMYKIT.

VELIAVOS IR ĮVAIRŲ ŽENKLAI Igy metų praktikos artististiškų darbų lindiją tuksantūnų draugijų.

M. A. Norkunas 16 Pleasant St., Lawrence, Mass.

DAKTARAS NAMUOSE Tik ką išėjo iš spaudos nauja knyga: Daktaras Namuose. Knygotėję aprašoma visokios vaistinės žolės šaknys, žiedai, lapai ir t. t., nuo ko ligų yra vaistai ir kaip vertoja ma.

VIENATINIS AMERIKOJ KULTURINIS JUOKŲ IR PASAIPOS LAIKRASTIS

"PERKUNAS"

Leidžia garsi visam pasauly "Perkuno" Bendrovė. "Perkuno" redaguoja smarkus vyrų lietuvių. Užsiprenumerok "Perkuną" tuo jau! Skaityk atydziai Perkunui die vaicini nenusidiek!

"Perkunui" reikalingi geriausiai juokų rašytojai, piešėjai ir agentai. Prenumeratos rinkti, pavienios numerias pardavinėti ir šeris "Perkuno" bendrovei užrašinėti tuo jau reikalingi smarkus perkuniški agentai kurie nesibijotų "Perkuno" trenksmų ir žaibų. Pinigus, prenumeratas ir raštus siųskite šiuo antraštu:

"PERKUNAS" 366 BROADWAY, BOSTON 27, MASS.

"MEILĖ"

Literatūros mokslo vienomenė katalikiškas laikraštis. Išėina kas mėnesį. Vienas iš įvairiausių lietuviškų laikraščių.

"Meilėje" talpinama daug įvairių ir kiekvienam nadingų skaitymų. Išėina jau ištisi metai.

Išleidžia kunigas M. J. Urbonas. Kaina metams \$1.80 Užrubėžin metams \$2.00 Rašyk šiuo adresu!

"MEILĖ" 801 State St., Du Hofa, Pa.

KORESpondENCIJOS

IS LIETUVIŲ NAUJOKYNIŲ AMERIKOJE

HAZLETON, PA.

Jau kelis kartus "Garse" buvo žinutės iš Hazletono ir "pus-parapijonai" rašo, buktai viskas čion apmirę! Už tą apmirimą kaltina vietinį kleboną. Jei Hazletono kolonija yra apmirus, tai ne klebono kaltė, bet tų, kurie taip rašo.

Pirmą dieną gegužės atvyko į Hazletoną naujas klebonas ir tuojuo pradėjo veikti. Pirmiausia priėmė vaikus (lietuviškai, o ne angliškai, kaip autorius rašo) ir privedė prie pirmos Šv. Komunijos. Suorganizavo merginų draugiją, kuri taipgi pradėjo veikti. Surengė "Ice Cream Social", iš kurio liko parapijai pelno \$235.00. Dabar visi vaikai, mergaitės ir merginos eina prie išpažinties kiekvieną mėnesį. Toliau klebonas gavo naują darbštų vargonininką ir mūsų koras dalyvaavo Lietuvių Dienoje, Lake Side, ir laimėjo pirmą dovaną koncerte!

Pereitą mėnesį buvo parapijos fėrai, kuriuos surengė Hazletono jaunimas ir iš kurių parapijai liko \$990.14 pelno. Taigi pasirodo, kad jaunimas čionai yra gerai suorganizuotas ir kad yra labai gera tvarka.

Tikras Parapijonas.

MONTELLO, MASS.

Montello lietuviai katalikai linksmai ir naudingai praleidome vasarą savo nuosavam parke aba žaliame šile, kur visų katalikų širdys džiaugėsi tokia gražia savo nuosavybe. Net svetimtaučiai ateina malonaus ir skanaus mūsų pušyno kvapo pakvėpuoti. Šią vasarą iš kitų kolonijų lietuvių katalikų ten viešėjo, kaip buvo Vyčių apskrčio suvažiavimas, Naujosios Anglijos L. D. S. apskrčio, Moterų Sąjungos ir k. O ką Monteliečiai, tai kožną nedėdienį čia tai šokių tai tokių pramogų turėjo.

Atvėsus orui, vietos lietuviai ėmėsi už naujų darbų. Sukruto ir seni ir jauni. Jaunimas susiorganizavo dramatinę ratelį ir rengiasi pastatyti scenon gražių veikalų, mažyčiams vaikams įkurta sekmadieninė mokykla. Įsitaisyta įrankiai krutamiams paveikslams ir jie dažnai rodomi, nupirkta didžiulis parkas, ten įsitaisyta gražus ir rumingas paviljonas. Tas viskas neša žmoneliams naudą, o parapijai pelną. Be to įkurta kursai, kur suaugusieji mokinama skaitymo, rašlivos ir skaitlavimo.

To viso didelio mūsų ko-

lionijoje judėjimo priešaky yra didžiai gerb. kun. J. Švagzdys. Jisai visas pastangas deda lietuvių katalikų naudai. Juk buvo laikai, kuomet mūsų kolonija buvo apmirus. Bet dabar viskas taip tvarkosi, kad tik džiaugtis ir gėrėtis.

J. Ješkelevičia.

NEWARK, N. J.

Bolševikų prakalbos.

Spalio 2 d. prie bažnyčios durų pasirodė keletas apgarsinimų, kad D. L. K. Vytautis Dr. ja rengia prakalbas. Kalbėtojų busias koks tai Daubaras, iš Chicagos. Nors minėto kalbėtojus iki šiol dar nebuvome girdėję, bet toji draugija visiems Newarkiečiams yra gerai žinoma, tai išanksto kiekvienas galėjo žinoti, kam vertos bus tos prakalbos.

Prakalbos įvyko tą pačią dieną. Prieš pradėdant vedėjas paaiškino, kad busią kalbama dviejose temose. Pirmoje temoje kalbėsią apie Rusijos revoliuciją, o antroje apie svarbą prigulėti prie organizacijos. Na, kalbėtojas tuoj ir pradėjo rėžti apie "žemišką rojų". Garbino Trockį, keikė Kerenskį ir visus "nabašninko" caro generolus, ministerius, bankininkus, uredininkus, žandarus ir net stražninkus. Sakė, kad caras turėjęs 200,000,000 (du šimtu milijonų) šnipų (vėliau pats pripažino, kad Rusijoje buvo tik 180,000,000 gyventojų išviso), 25,000 žmogžudžių, kurie nieko daugiau neveikė tik žmones kardavę, ir už kiekvieną pakartą žmogų gaudavę nuo caro atlyginimo po 5 rublius ir iš to padarydavę sau pragyvenimą. Toliau pasakojo kaip bolševikams reikėjo kariauti su dešimtis priešų, keliai visi buvę išardyti ir viskas buvę išgrauti. Ir kaip bolševikai pergaleję visus priešus ir susitvarkę viduje. Sakė, kad dabar Rusijoje esanti tokia tvarka, kad geresnės ir nereikią. Kalbėjo apie Rusijos badą. Sakė, kad žmonės valgą žolę, šaknis, pastipusius šunis ir net visas žieves nuo beržų nugrauzę. Aukuoti badąjančiai Rusijai ragino taip karštai, kad aš, nuo karo pradžios iki šiol, nė vieno kalbėtoju nesu girdėjęs, kad taip karštai ragintų aukuoti del Lietuvos. Aukų surinko \$51.00. Sakė, kad dabar Rusijoje esanti tokia tvarka: visi civiliai ir kareiviai gaudą duonos po 2 svaru ant dienos, o komisarai, ministeriai ir pats Trockis gauna tik po svarą ant dienos; dabar kaip yra Pavolgė badas, tai visi gyventojai, neišskiriant nė

paties Trockio, pusę gaunamosios porcijos turi siųsti badaujantiems. Tai reiškia, visi Rusijos gyventojai dabar gauna duonos 1 sv. ant dienos, o Trockis su savo komisarais gauna tik po pusę svaro (ir ne stipma badi).

Toliau garbino Kapsuką su Angariečiais ir išvadino juos didvyriais. Paskui keikė visas lietuvių partijas ir pavienius asmenis. Keikė ir katalikus ir tautininkus ir laisvamanius ir social-revoliucionierius ir soc. demokratų ir visus Lietuvos valdininkus ir Amerikos lietuvius veikėjus ir kunigus ir gaspadines. Sakė, kad dr. Šliupas išvien su kunigais einąs. Sakė, kad lietuviai su lenkais kariauja tik del svieto akių. Sakė, kad lenkų liaudis esanti taip apšviesta, kaip ir vokiečių. Sakė, kad Tautų Lyga esanti Paryžiuje, (ne Genevoje). Keikė Tautų Lygą už priėmimą Lietuvos.

Antroje dalyje prakalbos taip keikė, kad retai galima išgirsti nuo kokio girtuoklio. Vėlnius kas minuta šimtais skaitė ir kitokius žodžius vartojo, kurių laikraštį negalima dėti.

Pabaigęs prakalbą pasigyry, kad nežinas astronomijos, girdi, "vėlniai žino, kaip ta saulė sukasi, girdėjau biškį, ale aš ten nieko nesuprantu."

Pirmą kartą man teko būti ant bolševikų prakalbų ir nesuprantu ar tas žmogus nepilno proto yra ar jis girtas buvo, o gal ir visi bolševikų kalbėtojai yra necivilizuoti?... Plačiau but galima apie tą prakalbą aprašyti, bet neužsimoka. Kalbėjo lygiai 3 val. Labai gaila, kad minėta draugija toki gražų vardą nešioja. Jei geriau tikėtų vardas: Liet. Išgamų Draugija, kad tokius kalbėtojus kviečia.

P. Vileikis.

DAYTON, OHIO.

Margumynai.

Daytone darbai pradeda gerėti, nes jau dirbtuvėse pradėdama daugiau dirbti ir daugiau darbininkų priiminėti.

Lietuvos Paskolos bonų pardavinėjimo pasekmės neblogos, nors čia lig šiol buvo didelė bedarbė, bet visgi Lietuvos reikalams prijauciamas.

Daytoniečiai lietuviai katalikai laikraščių skaitymu negali pasigirti. Išskiriant "Garsą", "Darbininką" ir "Vytį", kurių ateina po kelias dešimtis numerių nariams, kitioniškų gerų laik-

rašėjų visai mažai teateina. Kokių šlamštų pasirodo kada nekada, kaip tai "Vanagas", "Keleivis" ir t. t. "Vanagas", matyt, turi ir agenturą mūsų kolonijoje, nes sekmadieniais net prie Bažnyčios pardavinėjamas po 15c. Gaila, kad žmoneliai neapgailestauja tų 15c tam šlamštui, kur niekokios naudos, nė kokio pamokinimo iš tokio šlamšto negali turėti. Ar negeriaus būtų, kad už tą 15c. įsigyti sau naudingą pamokinantį laikraštuką, kaip tai "Laivas" arba "Meilė". Pardavinėti tokį laikraštį, kaip kad "Vanagas" prie Bažnyčios, nepagirtinas dalykas. Popiera, žinoma, nekaltas, kas ant jos "primahivota", galima pirkti ir parduoti, bet žmonės suprato "Vanago" turinį pradėdama vartoti blogus žodžius, kur prie Bažnyčios. Užpraėta sekmadienį pats savo ausimis girdėjau, kad dauguma vartojo nepadorius žodžius, vadindami "Vanagą" ir visą jo štabą visokiais nepadoriais žodžiais. Ar negeriaus būtų, kad prie Bažnyčios arba maldnamio būtų pardavinėjamas "Laivas", kuris suteikia daug naudingų pamokinimų, arba "Meilė", o ne tokie šlamštai, kaip "Vanagas", kuriame pilna neapykantos ir išniekinama jam nepatinkami asmens ir katalikiškos organizacijos. Katalikų visuomenės veikėjai išvadinama "eržilais" ir "kumelėmis". Ar tai tokius laikraščius reikia pardavinėti prie Bažnyčios? "Vanage" pasigiriama su savo išleistu veikalu "Klebonas kaltas". Na, žinoma, tokį veikalą niekas negali suprasti. Rodos, kad nereikia didelio mokslo nepatinkamus sau asmenis išniekinti, kaip ir tame veikalė kad yra. Matyt, kad "svarbus" veikalas, net ir "Dirva" rekomenduoja, kad geriausi veikalai: "Klebonas Kaltas", "Kunigas Mochas" ir t. t. Bet tų geriausių veikalų katalikiška visuomenė nelošia, nenatudojasi jais, jų gerumais, turbūt niekam neteikė. Jei jau taip geri ir padorus veikalai būtų, tai būtų skelbiama katalikiškuose laikraščiuose, o ne kokiuose ten šlamstuose.

Tulas "Lietuvos Paukštis" rašo "Vanage", kokis tai Mūsų Vaikas prirašęs korespondencijų apie nežinomus daiktus. Rodos skaitai visas korespondencijas, paduotas iš Daytono, ir niekur nepatėmijau, kad koks Mūsų Vaikas būtų pasirašęs po korespondencija ir dar aprašęs nežinomus daiktus. Bet šitai sulaukęs naujų ži-

nių iš bevielinio telegramo, sakoma, kad norėjo pašiepti vietinį reporterį, kad jis ne "Vanagiškų" pažiūrų esąs. A tai šitas aprašymas ir nepatiks "Lietuvos paukščiui". Bet reporteris ne taip kvailas, kad rašytų tą tik, kas "Vanagai" ir jo agenteliams patiks. Reiškia, niekinti katalikų veikėjus, katalikiškas organizacijas ir t. t. Čionais jau buvo skelbta, kad "Garsas" ir "Darbininkas" neperkas laikraščiai, nieko nėra pamokinančio, ypač paskutiniiais laikais. Mat, "Garse" faktiškai nurodoma, kad ką "Vanagas" rašo yra netiesa. Na, o jei norite, kad "Garse" ir "Darbininke" būtų daugiau naudingų bei pamokinančių pasiskaitymų, tai "Lietuvos paukštis" vietoje rašyti į šlamstėlį "Vanagą" ir bereikalo laiko gaisinti, ar nebūtų nadingiau, kad koki gerą, naudingą, pamokinantį straipsnelį parašytumėte "Garsą" ir "Darbininką", o bus patalpinta su mielu noru, (tik ne Vanagiškos pakraipos).

Mūsų žmoneliai pradėdama suprasti, kas tai yra "Vanagas". Sako, kad jau "Vanagas" toks geras ir teisingas tai kodėl jis pirma nieko neskelbė, bet tur but mažai ir pas "Vanagą" teisybės tesiranda, nes pagal "Vanago" rašymą, tai jau katalikams nėra kur beprigulėti: nebėra gerų organizacijų, nes juk "Vanagas" katalikiškas organizacijas ir jų veikėjus visai iškolioja. Bet, sako mes nepaisom ką "Vanagas" rašo. Matyt, "Vanagas" neprimato akimis. Rašo, kad Vasiliauskas neišduodąs Susivienijimui L. R. K. A. atskaitos. Nereik Vasiliausko, nes Susiv. turi savo Izdo globėjus, kurie patikrinę Susiv. knygas detališkai aiškias atskaitas paskelbia "Garse", kur randa si Susiv. turtas. Daytonietis.

SENIAUSIA Agentūra VIENYBE

Parduoda laivakortes ant visų parankiausių linijų į Lietuvą ir iš Lietuvos arba ir visur kitur per Antverpą, Rotterdama, Bremeną, Hamburgą, Liepą, Karaliaučiu ir kitus portus į Eiskūnus ir į patį Kauną, taip pat ir iš Lietuvos.

Pinigus siūmia į Lietuvą ir visur pigiausiu kursu; už juos garantuoja, kad ypač Lietuvoje — pinigai bus greitai ir parankiai išmokami artimiausioje vietoje nuo priėmėjo gyvenimo.

Pinigus į Lietuvą siūncia telegramu. Amerikos pinigus maino ant visų šalių pinigų.

"VIENYBĖS" SPAUSTUVĖ

Visokius spaudos darbus atlieka greitai, pigiai ir gražiai. Spausdina konstitucijas, knygas, laiškus popieras, plakatus, vizitines korteles, baliams tikietus ir tt.

Užlaiko didelį knygyną, kur galima gauti visokių knygų.

Reikalaukite platesnių informacijų apie viską, rašykite mums laiškus, reikalaukite mūsų piniginio kurso ir knygų katalogo.

Su visokiais reikalais kreiptis šiuo adresu:

LITHUANIAN VIENYBE PUBL. Co. 193 Grand St. S Brooklyn, N. Y.

Kur vienybė, Ten galybė.

KANTICKOS GIESMIŲ KNYGA.

Tik ką gavome nuo žinomo lietuviu veikėjo pluoštą kantičkų — Giesmių knygų. Kurie jų norėtumete gauti tai prisiųskite "Garso" vardu po 80c už vieną ekzempliorį ir gausite per pašta. Susivienijimo nariams kaina 55c.

"Garsas" 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.

KYLA IŠGYDOMA.

Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mesti šalin visus diržus, kadangi, Plapao, paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyti nuo kylos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėjus nusenena ir tuo būdu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprenžinių neturi. Minkšta, lengva nešiojimai. Pigi. Jokio nesmagumo darbo. Gauta aukso medalius. Mes prisijusime ką sakome, atsiųsime jums išmėginimui visai DYKAL.

PLAPAO LABORATORIES Block 3054. St. Louis, Mo.

Kas augščiausia stovi: salionas, bankas ar lietuviškas bonas? Atsakymas: salionas kvailina, bankas išnaudoja, bonas laisvę kuria. Suprask dabar patsai.

Sale Specialiai Daimanto Kėkinis ŽIEDAS. Dvi trumpam laikui mes taip pigiai pasiulome. \$100 Savaitėje Kaina \$48.50. Septyni gražiai sutalinti žvilgantai baltai mėlyni daimantai patentuotoje PLATINO apsuodoje. Panašus solitarui sveria 1 1/2 karato. Šis yra didžiausias šios rūšies pasiūlymas kokie kada buvo. Jums pinigų sugražinsime, jeigu kur gausite ta pačia kaina kur kitur. Atėik ir pamatyk mūsų nepaprastus pasiūlymus šiandie arba reikalauk katalogo A. 1650 BROADWAY at 51st St., N. Y. Finlay

Ar jus miegate ant savo pinigų? = Ar laikote savo pinigus po paduška ar tronke, kur manote yra saugu. Pereitą savaitę vyras išbudo ir rado šautuvą prieš jį nustatytą ir jis taip buvo nusižadęs, kad džiaugėsi sakdamas vagiui, jog jo sutaupti \$600.00 buvo po paduškai. Jis nebuvo sužeistas, bet neteko pinigų. Dėk savo pinigus į The Slavonic Deposit Bank, kame yra saugu ir iš kur gali gauti tuomet, kuomet tik jų reikalaus. Atėjus reikalui, kreipiatės į banką skolinti pinigų. Kodėl nedeponuoti savo pinigų ant 3% į tą tvirtą banką, kur jūsų pinigai bus tikrai saugiai sudėti. Siunčiame pinigus į visas pasaulio dalis žemiausiomis kainomis. Laivakortes parduodame ant visų linijų. Padaromi legaliai dokumentai. THE SLAVONIC DEPOSIT BANK, (Tuoj prie City Hall) WILKES-BARRE, PA.

Savo gerumu ir pigumu viršija visus kitus cigaretes

BEECH NUT CIGARETTES

Neiškeši jų nepamegęsi!

20 for 15¢

Loillard Co.

DETROIT, MICH.

Iš L. Vyčių darbuotės. Dar nesimatė žinutės "Garso" apie L. Vyčių 102 kuopos darbuotę. Su šiuo noriu "Garso" skaitytojams pranešti, jog L. Vyčių 102 kp. (Detroito West Side dalyje) puikiai veikia ir nuširdžiai dedasi prie kiekvieno naudingo darbo.

Šią vasarą Šv. Antano parapijij praleido atostogas moksleivis E. J. Stigmanas. Jisai padėjo klebonui mokytojaut vasarinę parapijos mokyklą.

Kad neišleisus jo mokyklon tušionimis, L. Vyčių 102 kp. parengė jam išleistuvių vakarėlį, į kurį pusėtinai prisirinko žmonių. Vakaro vedėju buvo dvasios vadovas kun. Ig. Berešis. Vietinis choras, R. Adomaičiūni diriguojant padainavo "Lietuvaitės Malda", J. Čižausko muzika, pačiam autoriui akomponuojant. Ši daina publikai taip patiko, kad privertė ją atkartoti. T. Danisevičiūtė labai jautriai padeklemavo. A. Puidaitė iš Pittsburgho grojo ant smuiko, kun. J. Čižauskui akomponuojant. Eiles "Šalin Tamsa" deklemavo N. Slavinskiūtė. Po to pasirodė daug žadantis kompozitorius, kun. J. Čižauskas. Pianu skambino savo kompoziciją "Sonata C. Minor."

Klierikas V. Savičius pasakė triningą prakalbą. P. Niširvaitienė dainavo A. Aleksio "Visuomet širdis surakinta", O. Šliumpaitė padeklemavo. Dar vakaro vedėju pratarus keletą žodžių, daryta kolekta. Sumesta moksleivio kelionės lėšoms \$67.40, Padainavus dar sykį chorui, vakaras užsibaigė.

Apart to dar keleta pasilinksminimo vakarų buvo surengta.

Kuopa rengiasi išleisti ant išlaimėjimo gražų papartį. Išlaimėjimo pelnas skiriamas moksleivijai šelpti. Prie kuopos jaunimo vis daugiau ir daugiau rašosi ir judėjimas didėja. Žadama afeity pastatyt scenoje koki nors reikalą.

Lai gyvuoja mūsų jaunimas! Klevas.

PHILADELPHIA, PA.

Sulig Lietuvos Misijos pranešimų, iš 11 d. spalio š. m., mus apylinkėj lankysis Lietuvos atstovas gerbiamas Vald. Čarneckis, ponas M. Vinikas ir adv. Mastauskas. Todel visi Philadelphiaus lietuviai kviečiami prie darbo, kad geriaus prisiruosti priėmimui garbingų svečių ir kad kuogeriaus prisiruosti prie pirkimo L. L. bonų, kad išpildžius mums paskirtą kvotą.

4 rugsėjo čia lankėsi svečiai J. Šaliunas ir Mikas Bagdonas, Lietuvos St. Seimio narys. Abudu gražiai kalbėjo. Žmonių buvo gražus būrelis. Ant galė kalbėjo kun. Karalius, kuris labai gražiai papasakojo apie Lietuvos padėtį. Visi trys kalbėtojai kvietė publika pirkti L. L. bonų. Lietuviai, su prapre reikalą, kad reikia remti savą Tėvyne Lietuvą, ejo vienas po kitam ir užsirašė tose prakalbose \$830.00.

Del padengimo iškašų sumesta \$24.30.

ALBANY, N. Y.

Paaikšėjo, jog moteris labiau myli Lietuvą, negu vyrą. Štai vienas pavyzdys: O. Bernotaičiūtė, likus našlė su keleta vaikų, turi pirkusi Lietuvos Laisvės Pa-skolos boną už šimtą dolerių. Be to ši metą paaukojo Liet. valstybei kuponus—nuošimčius

Vadinasi, iš šio gražaus pavyzdžio paaikši, jog viskas yra galima padaryti, jei žmogus tik ko nori. Daugimas negali net bonų nupirkt. Bet geriau jie šitaip pasakytų: galiu, bet nenoriu. J. A. D.

VISIEMS GRĮZTANTIEMS I LIETUVĄ ŽINOTINA.

Bendrovė, kurios vardū mes kreipiames i visus amerikiečius yra grynai lietuvių įstaiga, kuriai rūpi iven lietuvių prekybas ir pramonės klausimas. Musų Bendrovės savo darbuotėje išina iš to supratimo, kad Lietuvos politinė nepriklausomybė niekuomet nebūna tvirta, jei Lietuva neturės ir ekonominės nepriklausomybės. Jei mes pažiūrėsime šiandien i Lietuvos prekybą ir pramonę, tai pamatysime kad mes dar toli esame nuo ekonominės nepriklausomybės. Iš priežasties žalingos mums Rusų ekonominės politikos, Lietuvos prekyba ir pramonė yra atsidurusi svetimačių rankose, kurie milžinišką tų gyvenimo sąkų pelną apverčia arba grynai savo asmeniniams reikalams arba savo tautų reikalams. Dažnai griežtai priešingiems musų tautai, iš kurios išimtinai jie tuos turtais išėmė, darydami tuo musų kraštui neapsakomą pragaištį ir nualinimą.

Mūsų Bendrovė kaip prieš priemonę šiam reiškinii stato tikslą įkurdinti lietuvių i musų krašto prekybą ir pramonę. Iš Amerikos grįžta i Lietuvą šimtai musų tautiečių, trokštančių įsikurti tėvyneje. Jie parsiveža dažnai su savim didelius kapitalius. Iš kitos pusės iš rusų grįžta ir jau nuo keletų metų yra sugrįžę i Lietuvą daug lietuvių inteligentų, labai augstai išsilavinusių ir prityrusių specialistų, kurie kartais turi būti bei darbo arba dirbti visai svetimoj jiems šalyj. Todel iškilja butinas reikalas sujungti tos dvi grupės—kapitalą ir iniciatyvą lietuvių prekybos ir pramonės kurimui. Tam tikslui ir yra įkurta musų Bendrovė įsteigusi Informacijos Biurą "Kurėjas", kad jis tarpininkautų tarp dviejų minėtųjų grupių ir

NAUJA KNYGA

Kaip Pasilikti Suv. Valstijų Amerikos Piliiečiu. Knygutė yra parašyta anglų ir lietuvių kalbomis. Gera tiems, kurie norėtų išsiimti amerikoniškas popieras. Joje yra net Suv. Konstitucija. Jos kaina yra tiktai 25c. Reikalaukite rašydami: GARSAS 222 So. 9th St. Brooklyn, N. Y.

FRANESIMAS VISUOMENEI.

Mes, Atlaso Rubų Bendrovės Valdyba, matydami ir turėdami faktus kad musų Vice-Pirmininkas ir Direktorius, D. Klinga, nedirba jam paskirtą darbą bet mėgina ardyti šią Bendrovę organizuodamas jau panašių vardu kitą, kurioj jis vienas viešpatauti galėtų, ir tuom pačiu kart vartoja musų varda, šiūmi pranešame visuomenei kad nuo 25 Rugsėjo-Septembro, jis tampa prašalintas iš valdybos ir nėra musų atstovas nuo tos dienos.

Toliau persergstam visuomenei, kad jis vadina tą Bendrovę Atlas Corporation, o musų Bendrovę vadinasi Atlas Clothing Corporation, taigi jei kas pardavinėja jumi šerus po 100 dolerių ir jei tie rašosi tik Atlas Corporation, o ne Atlas Clothing Corporation, kurios šerai parduoda tik porom po 65 dolerius pora, tai jumi apgauna, ir mes nebusime jokioj atsakomybėje už juos jei kas juos pirkis nuo D. Klingos ar jo draugų.

Taipos-gi Atlaso Rubų Bendrovė nebus atsakomybėje jei kas duos orderius arba pinigūs minėtam D. Klingai. Taigi gerbiama visuomene, sergokitės nuo apgavikų, ir remkite originališką Atlaso Rubų Bendrovę, kuri turi savo namą Forest City, Penna., ir neužilgo atidaro skyrių Wilkes-Barre, Pa., ir turi atstovą Lietuvoje, kuris vykdytina tenai dirbtuvę.

Atlaso Rubų Bendrovės Valdyba. Authorized by Atlas Clothing Corporation Board of Directors September 25, 1921.

Jonas Jaroša. P. S. Jeigu kas buvo prigautu su šerais, tai lai kreipiasi pas J. Jarošą, General Delivery, Wilkes-Barre, Pa. J. J. (Apg.)

PARDUODA LAIVAKORTES ANT GERIAUSIŲ LAIVŲ I LIETUVĄ IR IS LIETUVOS.

J. T. KAZLAUSKAS

Ofisas: 445 GRAND AVE., Namy: 183 EXCHANGE ST., NEW HAVEN, CONN.

Ar Jus Kankina Pleiskanos? NAUDOKITE Ruffles Ar Jums Galvos Odos Niešti? NAUDOKITE Ruffles Ar Jus Plaukai Slankta? NAUDOKITE Ruffles Ar Jus Norite Apsaugoti Juos? NAUDOKITE Ruffles Užlaikymui savo plaukų gražius ir tankius NAUDOKITE Ruffles Užlaikymui galvos odos sveiką ir lyvią NAUDOKITE Ruffles

Ruffles galima rasti visose aptiekose po 6c. bonk, arba tiesiog išsiurbėju per paštą už 7c. bonk.

F. AD. RICHTER & CO. 2nd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

apskritai visus lietuvius, norinčius ir išgalinčius eiti į prekybą ir pramonę įkurdint tose šakose, duodant jiems rimtų, gerai patikrintų patarimų.

Todel musų Bendrovė nuolankiai kviečia visus savo autoritetu ir įtaka padėti musų Bendrovei. Lai buna žinotina kiekvienam grįžtančiam i Lietuvą, amerikiečiui, ar tai turinčiam kapitalą, ar sumanyną, ar stačiai esančiam specialistui, kokioj nors pramonės ar prekybos srity, kad jis privalo kreiptis i Lietuvių Informacijų Biurą "B-vė Kurėjas", kur jam nuodugnai suteiks visas reikaljugas žinias ir palengvins jam surasti sau atitinkamą pelningą užsiėmimą.—Kaunas, Laisvės Alėja, 34. Valdyba.

Bolševizmas yra svetimas padaras;

NAUJA KNYGA Kaip Pasilikti Suv. Valstijų Amerikos Piliiečiu.

Knygutė yra parašyta anglų ir lietuvių kalbomis. Gera tiems, kurie norėtų išsiimti amerikoniškas popieras. Joje yra net Suv. Konstitucija. Jos kaina yra tiktai 25c. Reikalaukite rašydami: GARSAS 222 So. 9th St. Brooklyn, N. Y.

FRANESIMAS VISUOMENEI.

Mes, Atlaso Rubų Bendrovės Valdyba, matydami ir turėdami faktus kad musų Vice-Pirmininkas ir Direktorius, D. Klinga, nedirba jam paskirtą darbą bet mėgina ardyti šią Bendrovę organizuodamas jau panašių vardu kitą, kurioj jis vienas viešpatauti galėtų, ir tuom pačiu kart vartoja musų varda, šiūmi pranešame visuomenei kad nuo 25 Rugsėjo-Septembro, jis tampa prašalintas iš valdybos ir nėra musų atstovas nuo tos dienos.

Toliau persergstam visuomenei, kad jis vadina tą Bendrovę Atlas Corporation, o musų Bendrovę vadinasi Atlas Clothing Corporation, taigi jei kas pardavinėja jumi šerus po 100 dolerių ir jei tie rašosi tik Atlas Corporation, o ne Atlas Clothing Corporation, kurios šerai parduoda tik porom po 65 dolerius pora, tai jumi apgauna, ir mes nebusime jokioj atsakomybėje už juos jei kas juos pirkis nuo D. Klingos ar jo draugų.

Taipos-gi Atlaso Rubų Bendrovė nebus atsakomybėje jei kas duos orderius arba pinigūs minėtam D. Klingai. Taigi gerbiama visuomene, sergokitės nuo apgavikų, ir remkite originališką Atlaso Rubų Bendrovę, kuri turi savo namą Forest City, Penna., ir neužilgo atidaro skyrių Wilkes-Barre, Pa., ir turi atstovą Lietuvoje, kuris vykdytina tenai dirbtuvę.

Atlaso Rubų Bendrovės Valdyba. Authorized by Atlas Clothing Corporation Board of Directors September 25, 1921.

Jonas Jaroša. P. S. Jeigu kas buvo prigautu su šerais, tai lai kreipiasi pas J. Jarošą, General Delivery, Wilkes-Barre, Pa. J. J. (Apg.)

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA

TIESI KELIONĖ I LIETUVĄ PER PILIAVĄ (Kariūnėnų priplauka) Arba per LIBAVĄ HAMBURGĄ-BITKUNUS (Kariūnėnų priplauka) Siuomi linksma mums praneš, kad mes pasidarbuovom, idant musų pasazieriai, o ypatingai lietuviai, galėtu kelmuoti stačiai i Piliavą. Lietuviai važiuojant i Piliavą, aplenkia deony juosta (Koridorą) ir privalo turėti lietuvišką pasportą; šioj vizų nereikia. Susisiekimas su Piliava, tai yra nauja šaka musų reguliariško susisiekimo su Hamburgu, Danzigu ir Liepoju, o del Lietuvių tai trumpas ir parankus kelias amon dasigauti. DIDELI DVIJŲ SRIUBJŲ PAČTO PAIVAI ISPLAUKS: — LITUANIA Lapkričio 2 ESTONIA Lapkričio 23 LATVIA Lapkričio 9 POLONIA Lapkričio 30 Visi laivai turi puikus kambarius trečios klasos keleiviams. Taipgi naujas ir tiesus kelininkams pataravinams tarpe LIEPOJAUS-DANZIGO-HALIFAX, Canada. Kreipkitės prie musų agento juos nieste.

Nuga-Tone

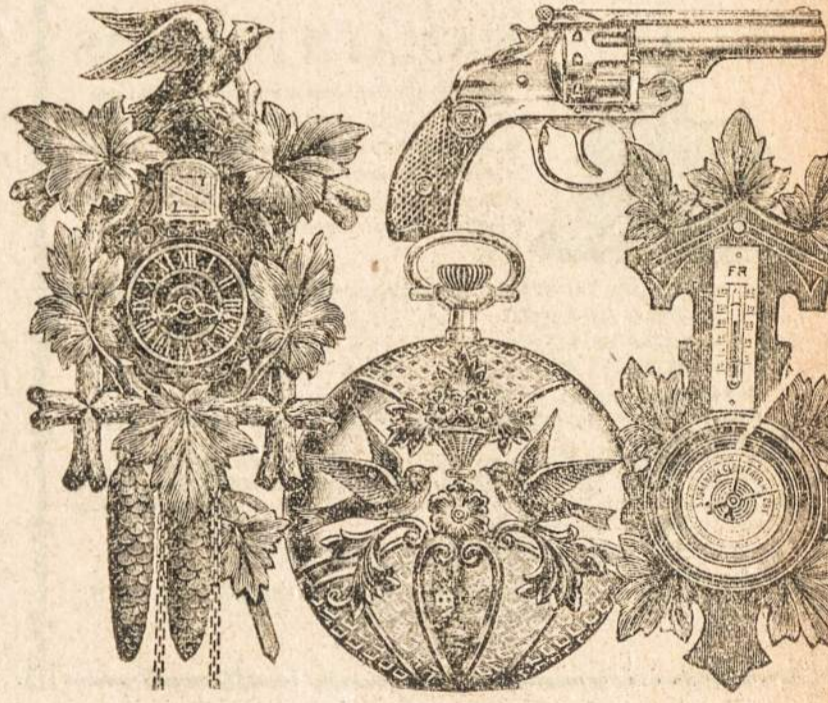
PADARĄ TIRŠTĄ, RAUDONĄ KRAUJĄ, STIPRUS, NUOLATINIS NERVUS, TVIRTUS VYRUS IR MOJERES.

Turedamas sunaikinta Sveikata ir Spėkas; turedamas keičiama mintis ir nusilpnėta kurga; pasibodis imant vaistus, del padidinta veiklos ir vaistus svajinančius, bandyk Nuga-Tone ir persitikite kaip greitai laiku jus nei visi nauji žmogai Devynis iš dešimties visis žmogais lietuviu kaip blyras apėtimas, neguomulavimas viduriu, kazi ir išputimai, užkeičijimas skilves, tulžinis, anemia, kumėnimai reumatizme, skauriai galvos, neurizmas, stoka energijos, nusilpnėjęs nervų ir neraišijimas, migdomi, gausia nuo stoka nervų pajegos, skisto vandenuoto kraujo ir neužtektinis cirkuliacijos krauju. Koda daktis kuno ir koena jo veikme remias ant nervų pajegos, kurios didžiausiai užlaia geram stovioje piava, jaknas, inkstus ir probus, širdies plakimo, kraujo cirkuliacijai. Nuga-Tone yra labai teisingas gydymas nuo nusilpnėto nervų ir alieho sunaikinimo kuno. Kodėl? Todel kad jie yra autisytai iš ašonių brangių, sveikata duandanių sudėtinu vaistu, rekomenduoti ir nurudytu per garinius gydymus. Yra jis ypatingai maistingi ir Geleis ir Fosfora-maistus del Kraujo ir Nervu. Nuga-Tone priduda gyvybe jaltnams, pastiprin grobus telp, jog je taktinase recidivai. Atsirvin inkstus, blyras laukui nuodines atmas. Niera daugiaus gazu ir apuštumu, niera amirdancio kvapo ar apviltu liežuviu Nuga-Tone duos jums stabilingą sveikata, glaus ermuolavima, tvirtas nervus ir kietą pastiprintą miega. Nuga-Tone sustipris kraujo ir paceris cirkuliacijai jo, priduos raudonamo veidui ir šibum alieviu Nuga-Tone padara tvirtus, rustus ir vyrus ir sveikesnes ir pulkines moteres. Nuga-Tone netalino savoji joku mirdamam ar vyrui nuo tvirtu vaistu. Sudeti jie yra parankiam pundelei. Yra apvilti cukrumi, primono skoni ir vertuoli galema be jokio neperanukomo. Bandyk juos. Rekomenduoti visiems savo preteimams. MISTI ABSOLUTISKA GVARANCIA: Prekė Nuga-Tone yra vienas (\$7.00) doleria už butukė. Koena butukė talpina devynias deimties (90) piliulu, arba vieno mėnesi gydymo. Galite pirkiti šesius butukė, arba šesius mėnesius gydymo už penkis (\$5.00) dolerius. Iste Nuga-Tone per devedimt (20) dienu ir jeigu ne busi užgandantis pasiekim, sugrąžink butukė ir pilaus, o mes tui sugrąžinsime juos pinigūs. Negalite nupildyti viena centu. Mes imame rizika. Nuga-Tone yra paravinėjamas visose aptiekose toms pačioms išygoms ir ta padia garantija. PRISIUK SAVĄ PASTELIAVIMO ANT TUO KUPONA, National Laboratory, L. 25-1016 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Gerbiame: Istedu dienas \$..... ir mediu prisistai mpm..... butukė Nuga-Tone. Vardas ir pavardė..... Gatvė ir numeris..... Miestas..... Valstija.....

Sustok! SKAITYK IR NAUDOKIS IS TO PASIULYMO IR PROGOS Tuojaui!

Nesistok pinigų iškauti. Tik iškirpk šią iliustraciją ir prisisk su savo vardu ir adresu, o mes prisistai tuos keturis madingus ir brangius dalykus parodydami, dešimčiai dienų ištyrimui. Būk tikras, kad šie keturi priems pasiūlydami iš šio rato pasiūlymo netiesu. Dabar, jei norite suprasti didelę tų dalykų vertę, pasiūlydote iš šio pasiūlymo ir busite musų atstovu.

1. Ku-Ku Laikrodis. Tik atėjęs iš Europos. Tai yra didelis laikrodis, 8x12, padarytas iš brangaus medžio, gražiai ranka išpuštas. Vidurini geriausio paduro, lišką rodo teisingai, nes reguliuojamas dviejų vogy. Vėgutė išena per žnyves duris pranešti valandas ir pusvalandžius, ir skambtis, kurs skamba po kiekvieno šaukimo, duoda gražių melodijų skambėjimą. 2. Augustos rusies gelžkelinis laikrodis. Turi labai gerus vidurius, padarytas iš geros medžiagos su tikrais brangakmeniais. Taip nustatytas, kad rodo teisingai laiką. Įfetas į auks-nikelinę dėžutę, gražiai ingreviruotas ir nušveistas. Garantuos daugelii metų. 3. Automatinis Pistoletas. Labai madingas daiktas savęs apsigyvimui. 4. Sukombinuotas Barometras ir Termometras. Rodo permainas oro dieni prieš. Instrumentas prikergtu prie medinės sienelės, kur ranka išpuštas ir nušveistas. Termometras, kurs rodo temperatūrą, yra virš Barometro. Taip naudingi dalykai, kad nieks be jų negal apsieiti. ATMINK, NE VIENAS BET VISI KETURI DAIKTAI TIK UZ \$9.00. Nubėjok! Rašyk šiandien! Iste 50c krasaženkliams busi siuntimo laišu padengimui, ir leiskit prisistai setų taip brangių dalykų. Kad daiktai ateis, užmokė pštitoriui \$9.00. Parodyk šį setą savo draugams ir kaimynams. Tegū jie sprendžia verte kiekvieno daikto. Jei prirodysite, kad tie daiktai nekainuoja dvigubai musų kainos, grąžinsime juos pinigūs. VEIK TUOJ! DABAR!

UNION SALES COMPANY DEPT. 276 673 W. MADISON ST. CHICAGO, ILL.

LAIVAKORTĖS ATPIGO!

Nekliudant lenky karidoriams. Laivakortės i Piliavą per Karaliaučiu..... \$110.00 i Hamburgą..... \$100.00. i Liepoją..... \$120.00. Keturi laivai išplankia kas savaitė. War Tax \$5.00. Bagazai eina sykku dovana! — Pasai \$10.00. Piguai siunčiami per bankas ir telegramu žiniuotu kursu. Kelivini pasitinkami ant dyvy, apgyvendinti ju bagazai ir apmokėjimas "Income Tax", geras nakvynis, pulvėdijimas aut laivų. Rašydami pridėkite 2 centų stangą.

P. MIKOLAINIO AGENTURA 53 Hudson Avenue, Brooklyn, New York

Grigas Kunašauskas. Siesuotas agentas visu Garlarvių Linijų Agentura uždeta 1910 m. LAIVAKORTES I LIETUVĄ ir iš LIETUVOS parduodu per Rotterdamą, Antverpeną, Ambergą, Bremeną, Klaipėdą, Karaliaučiu, Eitkunas ir Liepoją ant geriausių ir greičiausių laivų. PASPORTUS išreikalauja visiems keliaujantiems i LIETUVĄ. PINIGŲ siuntimas ir mainymas pagal dieninį kursą. Išvažiuojanti i Lietuvą mainyti pinigūs neprivertiami. Atvažiuojanti iš kitų miestų patinku ant stoties ir багаžus pristatau ant laivo. Su visomis informacijomis kreipkitės ypatingai arba per laisną pas seną ir užtikrintą agentą. G. KUNAŠAUSKAS 179 E. 3rd Street New York, N. Y. Visuotinę užsitikėjimą įėjau teisingumu ir mano geru patarnavimu, užganėdijau daugumą, užganėdinsiu ir jus.

Scandinavian-American Line I PILLAVA Laivas "OSCAR II" SPALIO 26 Laivas "UNITED STATES" LAPKRIČIO 1. Visa trečia klasa susideda iš kabinų del 2 ar 4 žmonių. Del informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba prie vieno iš Kompanijos ofisų: Scandinavian American Line 27 Whitehall St., New York, N. Y. 117 N. Dearborn St., Chicago, Ill. 123 S. 3rd St., Minneapolis, Minn. 18 Washington St., Boston, Mass.

DYKAI! SAUNI MUZIKA!! DYKAI! — NAUJAUSIAS IŠRADIMAS — Garsus pasauli laikrodis savo muzika. Jus busite nustobinti ir užganėdinti išzirdę taip puikią muziką uždėdant Naujajį Išradimą Laikrodį, kuris tik yr atėjęs iš Europos. Šis laikrodis groja saunias melodijas žymiausių artistų ir jus turite malonumą girdėti grojant užsukus laikrodį ir paspaudus guziką. Groja smuiks metoli dvidešimts minutų ir visai yra paslėptas. Jūs nereikalaujate leisti pinigų brangiems instrumentams, pianams, phonogramams, ju rekordams, rotams ir t. t. delto kad šis laikrodis užims vietą by vieno augstos rusies instrumento. Laikrodis yra tvirtai subudavotas iš gero bronzos ir storni pakuosotas. Su atitinkama papuošalais, lins tikra patalpa. Yra vertas \$18.00, kuomet musų kainos per šį mėnesį yra tik \$6.50 su garantija ant 25 metų. Pasiūduok iš šios progos tuojau, nes vėliau kaina bus \$18.00. Tik iškirpk šią skelbimą, parašyk savo pavardę ir adresą AIŠKIAI ir siusk mums su 50c krasaženkliuose padengimui krasos laišu. Balansą užmokėsite, kuomet laikrodis jums bus prisistavęs. Mėginkit jį per dešimtis dienu ir jei nebusi užganėdintas, sugrąžinsime pinigūs. RASYK ŠIANDIEN! UNION SALES COMPANY 673 W MADISON ST., Dept. 98 CHICAGO, ILL.

STASYS PAUZA

Užlaikau Vyriškų Aprėdalu Krantuvę

Kaip tai, skrybėlių, kalnierių, kaklaraiščių, viršutinių ir apatinių marškinių, panėkų ir visokių reikalingų apsirėngimui daiktų vyrams.

Reikale prašau atsilankyti. 131 GRAND STREET Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVYS

Chiropraktikas-Gydytojas J. VAITULONIS C. D. 74 Rush Street, Brooklyn, N. Y.

VALANDOS: Nuo 5 iki 8 val. vakare. Nedėl. ir šventadieniais Nuo 10 val. ryto iki 1 val. po piet.

LAIVAKORTĖS ATPIGO!

KELIAUK IS LIETUVOS IR I LIETUVĄ VISADA PER GEO. J. BARTASZIUS AGENTURĄ, nes čionai parduodamos laivakortės netik iš New Yorko ir Bostono bet ir iš visų kitų portų. Laivakortė iš New Yorko per didmarį iki Antverpo, Rotterdamo, Bremenio ir Hamburgo tikiai \$100.00 (šimtasis dolerių).

VISU LINIJŲ LAIVAIŠ IS NEW YORKO IKI PILAVOS-KARALIAUGIAUS PRIEPLAUKOS laivakortė tikiai \$110.00. IS New Yorko Baltic American Line kompanijos laivai iki Liepajos-Libau \$120.00. PINGIUS ISMĀINOME IR SIUNCIAME I VISAS DALIS PASAULIO pagal dienos kursą. Padarome PASPORTUS ir kitokius dokumentus su Notaro ir Lietuvos Atstovo patvirtinimais teisingai, pigiai ir greitai. Užlaikome net du viešbučių dėl laisvo kelionės apsigyvenimo ir turime savo automobilis dėl greičio ir parankumo vasaros ir žiemos mėnesių išvažinėjimui. Reikalaukite mūsų pinigų kurso ir įvairių reikalingų laiškas arba ypatingai atsilankius o suteiksimė veltui po sekantiu antraštė:

GEORGE J. BARTASZIUS 498 Washington Street, New York City, N. Y.

LIETUVIAI, PAS SAVUOSIUS!

LIETUVYS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS, ATIDARE NAUJĄ STUDIO, TRAUKIA PAVEIKLIUS LABAI PRIEINAMOMIS KAINOMIS, KURIE NORITE TURĖTI SAU GRAŽIA FOTOGRAFIJĄ ATMINCIALAI ATEIKITE PAS:

MOTIEJU LIAUKU 308 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. Kampas So. 1-mos gatvės

NAMAI IR FARMOS

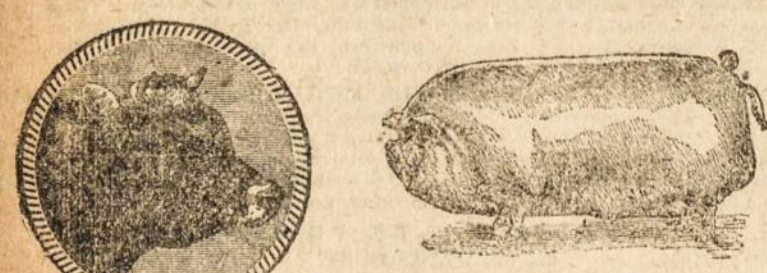
Ant pardavimo muriniai ir mediniai namai su dideliu pasirinkimu, mažu įnešimu ir prieinamomis kainomis, Brooklyno mieste ir visose priemiesčiuose: East New York, Jamaica, Maspeth, Ridgewood, Greenpoint Flatbush, South Brooklyn ir Central Brooklyne.

1 kam.—nuo \$1,500 iki \$10,000 įmokėti ant \$1,000 nuo \$150 iki \$200 2 f.—\$1,800 iki \$10,000 6 f.—\$2,800 iki \$18,000 3 f.—\$2,500 iki \$13,000 8 f.—\$4,000 iki \$20,000 5 f.—\$3,500 iki \$15,000 20 f.—\$11,000 iki \$50,000

Endavojamė namus ir duodame morkičius ant namų. Kas per mūsų prirodymą peržiūrėti, nieko nemoka namus ir aprūpiname teisingai. Ant pardavimo 200 farmų su triobomis ir gyvuliais apie New York, Jersey, South Island ir kitose valstijose, kur geriausios žemės, prie girių, vandenių ir mūsų tautos apgyventa. Parduodame su mažu įnešimu ir lengvu išmokėjimu.

B. ZINIS REALTY CO. 420 Lorimer Street BROOKLYN, N. Y. BRANCH OFFICE: 144 Grand Street

A. Kandrotas ir A. Mikalauskas Naujai Pirkta Didele Bučerne

Kuriose galima gauti visokios MĖSOS, užlaikomos pagal krajavą madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visaip padarytos Rukytos Mėsos. Jaunų Paršukų, Kumpių, Krajavų Tautkinių ir Kūdų Lašinių. Visados šviežia mėsa ir čystai (švariai) užlaikoma.

A. Kandrotas ir A. Mikalauskas Vietoje buvusio M. Mierzwinski. 125 GRAND STREET, kampas Berry St., BROOKLYN, N. Y. Tel. 3359 Greenpoint.

NAUJAS MAZAS AUKSO ALTORIUS.

Tiek ką gavome iš Europos mal-daknygių, kurių mūsų žmonės labai pageidavo. Yra tai Aukso Altorėliai. Gražūs aparatai, minkšti viršai, o ir kaina prieinama.

No. I kaina \$150 No. II kaina \$1.75 Reikalaukite: "GARSAS" 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.

Še Tau mano bonas, nupirksiu Tau maisto.

Bonai. Tad nesigailėkime jiems to vaisto.

Tel. 1870 Greenpoint. Gydau liginius su įvairiomis ligomis, o ypač mano specialė, — MOTERŲ LIGOS — DR. H. MENDLOWITZ, 271 Berry St., Brooklyn, N. Y. Kampas So. 1-mos gatvės Gerai įsitėmkykite adresu: DR. H. MENDLOWITZ 271 Berry Street,

VIETINĖS ŽINIOS

AMERICA'S MAKING.

America's Making Lietuviskurioje Prienu gimnazių skyrius turėjo savo susirinkimą. Jame paaikškėjo, kad jau daug darbo nuveikta. Staklės jau gatavos ir tik laukiama pabaigimo megstiniųjų. Visi kiti reikalai irgi gerai eina.

Pageidaujama, kad visi New Yorko ir apylinkės chorų ir jų narių, kad jie ateitų ant generalės repeticijos, kuri bus spalio 27 d., 8 val. vakare, Apreišk. Pan. Šv. parap. salėje, No. 5th ir Havemeyer gat., Broklyne. Kurie tatai norite dalyvauti, tai butinai turite tą dieną ateiti, nes rengėjai nori sužinoti, kokios jėgos chore dalyvauja.

Aukų gauta ne tik iš Brooklyno draugijų, bet ir pašaliečių. Jas prisuntė sekančios draugijos: Liet. Amer. Piliečių Klubas 10 dol., S. L. A. 126 kp. 10 dol., Liet. Gimnastikų Klubas 10 dol., Šv. Vincento Dr-ja iš Maspeth 10 dol., A. Paltanavičius, Worcester, Mass., "Amerikos Lietuvis" leidėjas prisuntė 5 dol., Šv. Kryžiaus Dr-ja New Yorko — 5 dol., S. L. R. K. A. 232 kp. Elmira, N. Y., \$4.25 L. Piliečių Sąjungos 48 kp. \$5.00. Visiems aukotojams tariame nuoširdžiausį ačiū.

Iš Harrisono atėjo žinia, kad ten susidarė būrelis tėvynainių, kurie mokinasi lietuvių žaismių ir žada dalyvauti America's Making Lietuvių skyriaus parodoje. Ar gi įjems Brooklynas užsileis? Iki šiol Brooklyne mažai kas tam kreipia dėmesį. Visai mažai yra prisirašiusių prie mokymosi liet. žaismių. Lauksime ir iš Brooklyno liuosnorių tame darbe.

Komiteto narys. C. BROOKLYN, N. Y. Neseniai L. Vyčių 49 kuopa buvo parengusi "Obuolių balių", kurs puikiai pavyko. Žmonių buvo prisirinkę pilna salė.

Mus kolonijoj. Paskolos bonų reikalais tik tepadedama išjudinti. Lietuviai, jau laikas stot prie rimto tautos darbo. Nė karščiai, nė kas kitas dabar nebera kliutimi. Tauta šaukiasi mūsų pagalbos, mes ją turime remti, turime skolini ti jai tiek, kiek kas išsigalime. Pas mus yra Liet. L. Paskolos stotis, todėl kiekvienam yra proga įsigyti Liet. bonų.

Stoties rašt. NAUJA PAJĖGA. Brooklyno lietuvių katalikų visuomenė susilaukė naujos pajėgos. Pereitą savaitę atvažiavo iš Lietuvos p. Žalnieraitis, ponios K. Dumblienės brolis.

P-as Žalnieraitis muzikos ir vargonavimo mokinis pas žinoma mūsų kompozitorių J. Naujelij Kaune. Trumpai pavargoninkavęs Kaune, tapo pakviestas už vargonininką prie Prienu bažnyčios, kame išbuvo per šešis metus. Pastaraisiais me-

TAIS MOKINO MUZIKOS NAUJAI

iskuriosioje Prienu gimnazijoje. P-as Žalnieraitis yra geras muzikas, gabus chorų ir jaunuomenės organizatorius. Jisai organizavo Prienu pavasarininkų kuopą ir jai sekmingai vadovavo.

Girdėjome, kad p. Žalnieraitis pasiliks už vargonininką prie Karalienės Aniuolų par. bažnyčios, kur klebonauja kun. S. Remeika. Linkime gerų sekmių naujam darbuotojui.

APSIVĖDĖ.

Spalio 16 d. kun. S. Remeika, Karalienės Aniuolų par. bažnyčioje, surišo moterys ryšiu vietos lietuviams gerai žinomą fotografistą ir "Ice Cream Parlor" savininką Juozą Ginkų su Ona M. Kairiute, dainininke.

FED. CENTRO SUSIRINKIMAS.

Federacijos Centro susirinkimas įvyko spalio 18 d., Fed. raštinič. "Garso" namais. Susirinkimam pribuvo: Fed. pirm. kun. J. Švagždis, vice pirm. kun. J. Jakaitis ir kun. F. Kemėšis.

VYČIAI! 41-OS KUOPOS NARIAI!

Šaukia Jus Alma Mater! Pastaromis dienomis Vyčių susirinkimai menkai lankomi — todėl nuspresta juos lankyti atėityje tik syki į mėnesį.

Sekantis bus sereidoje, spalio 19, paprastoje vietoje, butant Pan. Šv. Apreiškimo Parapijos svetainėje. Užsilikusie reikalai ir planai foliemesnio darbo, ypač rudens žiemos laike, bus svarstoma. Lauks jus Alma Mater — tai nepasilieka jos noras neišpildytas!

Komiteto narys. Vyčių 41-ma kuopa Per Valdybą.

Paieškau vienas sau šviežaus kambario, kas apsiimtų ir valgyt išvirti. Atsišaukite "Garso" redakcijai, 222 South Ninth Street, Brooklyn, N. Y. No. 5.

KALEDOMS PRISIARTINANT

Visame pasaulyje yra priimta sveikinti savo gimines, savo artimuosius, didžiųjų švenčių sulaukus. Kiekvienas Amerikos Lietuvis turi savo artimųjų Lietuvoje, kurie su išsilgimu laukia dovanų, laukia gal ir labai reikalingos pašalpos. Ir kaip tik dabar yra laikas pasirūpinti, kad tos mūsų dovanos pasiektų juos dar pirm švenčių. Nebe to dar, kad nebūtų reikalinga Lietuvoje ir šiaip paramos, žiemai ateinant. — DAR DAUG YRA TENAI VARGO IR SKURDO, DAR TOLI GRAŽŲ NEUŽGLJO TOS MŪSŲ ŽMONIŲ ŽAIZDOS, KURIAS UŽDAVĖ JIEMS KARĖ. Tai gi mūsų, Amerikiečių, pareiga yra nepamiršti anoj pusėj vargančiųjų savo giminių.

Dabar kaip tik gera yra proga pasiskubinti su persiuntimu Lietuvos pinigų, nes kursas pinigų yra labai žemas. Maža viltis, kad jis dar žemiau pultų, bet yra daug galimybių, kad gali pakilti. — TAD KIEKVIENAS KAS TURI REIKALĄ PERSIŪSTI LIETUVON PINIGUS, LAI PASINAUDOJA ŽEMU KURSU dabar jau. Kad žmonės naudojami ploniū kurso, matoma iš žemiau paduotos ištraukos iš mūsų knygy, perodančių, kaip su kiekvienu mėnesiu vis daugiau pinigų siunčiama per mūsų Banką. Taip, išsiusta Lietuva per Baltic States Banką 1921 m. Sausio mėnesys — 2,530,456 auks.; Vasario mėn. — 2,082,795 auks.; Kovo mėn. — 2,640,861 auks.; Balandžio mėn. — 2,087,633 auks.; Gegužės mėn. — 3,118,044 auks.; Birželio mėn. — 2,501,950 auks.; Liepos mėn. — 4,904,886 auks.; Rugsėjo mėn. — 5,696,650 auks.; Rugsėjo mėn. — 5,114,750 auks. VISO PER 9 MĖNESIUS IŠSIŪSTA PER MŪSŲ BANKĄ I LIETUVĄ 31 MILIONAS 678 TUKSTANČIAI IR 25 AUKSINAI, IR NEI VIENAS SKATIKAS IŠ TŲ PINIGŲ NĖRA ŽUVĘS!

BALTIC STATES BANKAS užtikrina, kad per jį siųsti pinigai kuogreičiausiai pasiekia Lietuvą; Baltic States Bankas duoda pilniausią garantiją už pinigų čielybę. Tai gi ir gerb. Tamsta pasinaudok tais patogumais, t. y. kursu, kuogreičiausiai ir teisingiausiai Baltic States Banko patarnavimais ir siųsk pinigų i Lietuvą dabar, kuomet už dolarių labai daug auksinų. Adresuokit mums šitaip: BALTIC STATES BANK, 294 Eighth Ave., New York, N. Y.

ŠIS-TAS.

Nedori liežuveliai kalba, kad p. Vileišis pirkes Paskolos bonų už \$0,000.

"Vanagas" pradėjo vadovauti visai liberalų sriovei. Koj tik liberalų laikraštį nepaimsi, visi gėrisi "Vanago" raštais ir prisipažįsta, girdi, ir jie patys negali taip "slauniai" parašyti. Vadinasi, moki šlykščiai kalioti, sau nepatinkamus asmenis šmeiči, "runyk" i liberalų sriovės lyderius.

"Vanagas", "Žvaigždė", "Sandara", "Tėvynė" ir "Vienybė" vienas kitą užtaria, paguodžia ir remia. Mat, varnas varnui akies nekerta.

Buvo pasklidę paskalų, kad Kapsukas jau galą gavęs. Už tai dabar "rojuje" sėdėdamas lietuviškims bolševikams gromatės rašo, bet i "rojų" nepataria važiuoti.

"Lietuvos Balsas" tuomet yra įdomus, kuomet negalėstingas cenzorius išbraukia pusę juslapio ir gami marga, kaip genį.

PARDAVIMUI.

Pardavimui pigiai keturių angštų medinis namas, 8 seimynoms kambariai. Namai yra 92 Wythe Ave., Brooklyne. Kaina \$8,500.00. Reikalaujama \$2000.00 iš karto. Kreiptis pas Buermann, 140 Harrison Ave., Brooklyne. (43)

EXTRA! NUPIGINIMAS!

Jeigu jūs norit gauti geras daiktus ir pigiai, nelaukit nei minutes, bet užsisakykit tuojus, šiandien, nes tokio nupiginimo jūs niekomet daugiau nesuradkit. Labai geras ir šlapias gelžkelio laikrodėlis, su setu akmenėlių, gražiose nikelio viršeliuose, laiką rodo teisingai ir laikys jus per daugelį metų. Imituotas budnikas, kuriame yra bankas pinigas ir 22 kalibro revolveris. Visi šitie 3 puikūs daiktai parduodami tikiai kartu ir mes juos parduodame labai pigiai, tik už \$3.95. Užtikriam, kad busit užganėdinti arba pinigus sugrąžinsime. Prisiųskit tik 20 centų stamponis, o likusius užmokėsite, kai apsiakvėsite daiktus jusų namuose. Adresuokit:

PRACTICAL SALES COMPANY 1219 North Irving Ave., Dept. 209 Chicago, Ill.

PRANAS GRAŽYS

Muriju, cementuojų, malevoju ir taisau šalygatvius ir sklepus.

Visa darbą garantuoju. 227 LEONARD STREET, Tarpe Grand ir Power Sts. Brooklyn, N. Y.

MES PARDUODAME PERLAIDAS IR PASTO LAKSTUS

i visas kitas šalis žemiausiomis kainomis. WILLIAMSBURGH SAVINGS BANK 176 BROADWAY BROOKLYN, N. Y.

Apyvarta virš \$124,000,000 Reikalauk knygutę Prūmame taupymui pinigų ir per laiškus.

Juo. Garšva GRABORIUS TEL. 2320 GREENPOINT. Parduodu automobilius ir karetas veselijoms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. 231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y. 264 FRONT ST. CENTRAL B'KLYN

Tel. 4428 Greenpoint. DR. J. WALUKAS VALANDOS: nuo 8 iki 10 ir ryto, nuo 1 iki 3 po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakare. Nedėliomis pagal sutarimą. 161 No. 6-th Street, BROOKLYN, N. Y.

Didžiausia Brooklyne Lietuvis Čevyryų Krantuvė. Užlaiko geriausių išdirbusių Čevyrykus: W. L. Douglas, Emerson ir kitokius. Už-eikite persitirkinti. Simanas Pociunas kampas Berry Street 127 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

DVI PUIKIAUSIOS GALERIJS BROOKLYNE. LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS MOTIEJUS KICHAS Jeigu Tamstoms paodo kitų Fotografų darbas ir nesat užganėdinti, tad malonėk t kreiptis pas mane. Aš užtikrinu, kad mano darbu busit užganėdinti. Nes aš esiu pirmutinis Lietuvis Fotografas Brooklyne, ir pas mane galima užsistelinoti arba nusitraukti visokių įvairumo paveikslų. Kainos labai prieinamos. MANO GALERIJS ANTRAŠAI: 227 Bedford Avenue 579 Grand Street Tarpe No. 4-tos ir 5-tos BROOKLYN, N. Y.

Tel 1032 Stagg. Juozas Ginkus Fotografas 499 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y. Kampas Union Avenue. Fotografuoju Veselijas, Pagrabus, Grupas, Seimynas ir pavienius. Darbas atsakantis, kainos prieinamos. Kurie mylit turēt GRAŽIUS savo paveikslus tad kreipkitės pas JUOZĄ GINKŲ, kuris padirba puikius Paveikslus, kaip mažus taip ir didelius visokiom spalvom. Reikale kreipkitės pas Juozą Ginkų.

LIETUVIO APTEIKA Šiuomi praneša, kad mano aptiekoje randasi visokios gyduolės, kaip Amerikoniškos, taip ir Europiškios. Žemiau pagrašiu tikiai lokias gyduoles, kurios tankiausiai yra reikalingos dėl apsisaugojimo arba dėl prašalinimo tokių ligų, kaip šaltis, su viso kuno skaudėjimu, reumatizmas, arba kaulų gelimo ir nuo skilvio nemalimo. Prie tų paprastų žmogaus silpnųjų visos didiosės ligos prisideda. Miltelėi nuo šalčio ir viso kuno skaudėjimo 75c. Miltelėi nuo reumatizmo ir kaulų gelimo 75c. Skilvinis Biteris \$1.00. Medicina ir Balsamas gerti ir tepti nuo visokio reumatizmo \$1.50. Todėl, laike reikalo kreipkitės prie tautiečių, o busite kuogreičiausiai užganėdinti. Lietuvis Apteikorius FRANK A. URBAN 151 METROPOLITAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

LIETUVA Artimiausi keliai Lietuvon. Geras valgis ir jo užtektinai. Atskiri kambariai. Didelis paviršius. Visi patogumai šių laikų laivy.

RED STAR LINE Išplaukia kas savaitę Pier 59—62 North River, New York Sanland New York iki Lapkr. 30 (3 kles tik) Finland New York Lapkr. 5 Zealand iki Lapkr. 19 Kroonland iki Spalių 22 Lapland Antwerp Spalių 29

AMERICAN LINE Mancheria New York Lapkr. 23 Mongolia iki Spalių 26 Minskakada Hamburg Lapkr. 5 INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO. 120 Laivy 1,300,000 Tonz 9 Broadway, New York arba pas vietinius agentus.

LAIVAKORČIU AGENTURA Paruodu laivakortes per Rotterdam, Hamburg, Antwerpą, Bremeną ir Liepoją, ant visų linijų ir geriausių laivų. Parupinu pasportus kelianjantiems Lietuvon. Siunčiu pinigus i Lietuvą pagal žemiausį dienos kursą. Taipgi padarau visokius notariškus dokumentus. M. KOBRE Notaras 81 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Telofonas Greenpoint 2851. Juozas Levandauckas GRABORIUS 272 BERRY STREET, BROOKLYN, N. Y.